

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W JAROCINIE

z dnia 2 grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia „Lokalne Strategie Integracji Osób z Doświadczeniem Migracji, w tym uchodźstwa w Gminie Jarocin na lata 2026-2028”.

Na podstawie art. 7 ust. 1 oraz art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Przyjmuje się „Lokalną Strategię Integracji Osób z Doświadczeniem Migracji, w tym Uchodźstwa w Gminie Jarocin na lata 2026–2028”, stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

2. Lokalna Strategia wyznacza kierunki działania Gminy Jarocin w zakresie działań na rzecz integracji mieszkanki i mieszkańców Gminy Jarocin, w tym migrantek i migrantów, także z doświadczeniem uchodźstwa na lata 2026-2028.

3. Lokalna Strategia ma na celu podkreślenie wagi spójności społecznej oraz dostosowanie działań Gminy Jarocin odpowiadających na różne potrzeby wszystkich mieszkanki i mieszkańców, bez względu na pochodzenie, narodowość, język czy religię, i tym samym przyczynienie się do realizacji nadrzędnego zadania stawianego samorządom, jakim jest zaspokojenie zbiorowych potrzeb wspólnoty.

4. Wprowadzenie Strategii przyczyni się do wzmocnienia integracji mieszkanki i mieszkańców Gminy Jarocin, w tym migrantek i migrantów, oraz zaspokajania ich potrzeb.

§ 2. Lokalna Strategia adresowana jest do wszystkich mieszkanki i mieszkańców Gminy Jarocin, w tym migrantek i migrantów.

§ 3. Instytucjami wdrażającymi Lokalną Strategię, w zakresie stosownym do swoich kompetencji, będą w szczególności:

- 1) Urząd Miejski w Jarocinie;
- 2) Publiczna Biblioteka Miasta i Gminy w Jarocinie;
- 3) Muzeum Regionalne w Jarocinie;
- 4) Cech Rzemiosł Różnych – Jarocińskie Centrum Edukacji i Kariery w Jarocinie;
- 5) oraz inne jednostki organizacyjne gminy lub podmioty współpracujące.

§ 4. Gmina Jarocin będzie realizować działania wynikające z Lokalnej Strategii, we współpracy z innymi podmiotami, w szczególności z administracją samorządową i rządową, przedsiębiorcami, mediami, organizacjami sektora pozarządowego oraz instytucjami oświatowymi.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Jarocina.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Jarocinie Anna
Iwicka**

LOKALNA STRATEGIA INTEGRACJI OSÓB Z DOŚWIADCZENIEM MIGRACJI, W TYM UCHODŹSTWA W GMINIE JAROCIN NA LATA 2026-2028

Wprowadzenie

Nazwa partnerstwa: Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Jarocin, Gmina Jarocin, Muzeum Regionalne w Jarocinie, Cech Rzemiosł Różnych – JACEK Jarocińskie Centrum Edukacji i Kariery.

Partnerstwo powstało w ramach międzynarodowego projektu, koordynowanego na terenie Polski przez Fundację Rozwoju Społeczeństwo Informacyjnego, pn.: „LiBri: Biblioteki i lokalne partnerstwa na rzecz integracji i włączenia osób z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w Europie”, realizowanego przez konsorcjum w składzie: Bibliothèques Sans Frontières (BSF, lider, Francja) i włoski oddział BSF Italia, Association Nationale des Villes et Territoires Accueillants (ANVITA, Francja), Kultūras informācijas sistēmu centrs (KISC, Łotwa), European Bureau of Library, Information and Documentation (EBLIDA, Holandia), Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (FRSI, Polska), Asociația Comunitățile Viitorului (ACV, Rumunia).

Diagnozę lokalną, na podstawie której opracowano ten plan, przeprowadzono na terenie miasta Jarocina między 04.04.2025 a 30.04.2025

Partnerstwo opiera się na integracji, równości, szacunku i komunikacji bez przemocy. Akceptuje różnorodność i wspiera rozwój kulturowy miasta.

Działa solidarnie, otwarcie i uczy się od siebie nawzajem.

Buduje wspólnotę opartą na dialogu, sprawiedliwości i wzajemnym wsparciu.

1. Okres obowiązywania strategii

styczeń 2026 – grudzień 2028

2. Wizja idealnej społeczności lokalnej

Nasza idealna społeczność lokalna to przestrzeń wzajemnego szacunku, ciekawości i współodpowiedzialności. Relacje między mieszkańcami – zarówno Polakami, jak i osobami z doświadczeniem migracji – oparte są na zaufaniu i partnerstwie.

Ludzie współpracują w inicjatywach sąsiedzkich, spotykają się w szkołach, parkach, miejscach pracy i klubach sportowych, tworząc codzienne, naturalne więzi.

Migranci nie są postrzegani jako „obcy”, lecz jako pełnoprawni współtwórcy lokalnego dobrobytu i wspólnoty. Nowi mieszkańcy są zapraszani do uczestnictwa w życiu miasta na zasadzie integracji, a nie asymilacji. Otrzymują dostęp do kursów języka polskiego i warsztatów kulturowych, które pozwalają im lepiej poznać polskie zwyczaje, historię oraz tradycje. Równocześnie mają okazję dzielić się własną kulturą i doświadczeniem.

Władze lokalne i organizacje społeczne dbają o to, by proces ten był partnerski, dobrowolny i atrakcyjny – poprzez wspólne święta, wydarzenia sportowe i projekty artystyczne.

W takiej społeczności istnieją również miejsca, które umożliwiają podtrzymywanie kultury krajów pochodzenia migrantów – miejsca spotkań, świetlice czy instytucje kultury oferujące przestrzeń dla wydarzeń językowych, artystycznych czy kulinarnych. Te miejsca są otwarte dla wszystkich mieszkańców, co sprzyja wzajemnemu poznaniu i wymianie doświadczeń.

Wspólnotę łączą wartości: szacunek dla różnorodności, solidarność, równość szans, odpowiedzialność za dobro wspólne, dialog i zaufanie. Mieszkańcy pielęgnują poczucie bezpieczeństwa i stabilności, doceniając jednocześnie kreatywność i innowacyjność wynikającą z różnorodnych perspektyw. Każdy człowiek – niezależnie od pochodzenia – jest postrzegany jako ktoś, kto wnosi unikalny wkład w rozwój miasta.

Różnorodność doświadczeń i kultur stanowi fundament spójności społecznej. Jest traktowana jako źródło inspiracji i kapitał społeczny, który łączy ludzi w działaniach wspólnych: artystycznych, kulinarnych, muzycznych czy sportowych. Lokalne instytucje i szkoły włączają elementy różnych kultur do swojej oferty, dzięki czemu mieszkańcy

uczą się współpracy, otwartości i dumy z tego, że tworzą wspólnotę opartą na wielości, a nie na podobieństwie.

W kontekście miasta i gminy Jarocin integracja ma szczególne znaczenie. W ostatnich latach region stał się miejscem osiedlania się coraz większej liczby migrantów i uchodźców, co stawia przed samorządem, instytucjami publicznymi i organizacjami społecznymi nowe wyzwania. Społeczność lokalna, dotąd stosunkowo jednolita kulturowo, nie zawsze jest przygotowana do dzielenia wspólnej przestrzeni społecznej z osobami o odmiennych tradycjach i doświadczeniach.

Dlatego działania integracyjne są nie tylko wyrazem otwartości, ale też koniecznym warunkiem utrzymania spójności społecznej, bezpieczeństwa i dalszego rozwoju miasta. Dzięki nim Jarocin może stać się przykładem gminy, w której różnorodność staje się siłą, a nie źródłem podziałów.

3. Historia lokalnej strategii integracji

Nasza strategia stanowi przydatny w pracy wielu podmiotów prosty plan, jak tworzyć społeczność, w której każdy może się rozwijać, pomagać innym i czuć się częścią lokalnej rodziny. Powstała w odpowiedzi na potrzeby zmieniającej się struktury demograficznej i nowych wyzwań, przed którymi stoi miasto i gmina Jarocin.

Dla naszego Partnerstwa ten dokument pełnić będzie rolę planu pracy na kolejne lata.

Pierwszym etapem tworzenia tej strategii była lokalna diagnoza zasobów i potrzeb lokalnych związanych z integracją społeczną, z której powstał raport. Diagnoza opiera się na wynikach badań jakościowych i ilościowych. Respondentami byli: polscy mieszkańcy Jarocina, osoby migranckie, przedstawiciele administracji miejskiej i samorządowych instytucji oraz przedsiębiorcy. Diagnoza była prowadzona przez zespół Partnerstwa w okresie od lutego do czerwca 2025.

Na podstawie wniosków z tej diagnozy sformułowano rekomendacje, które dały podstawę dla dokumentu strategii.

4. Analiza SWOT dla pracy Partnerstwa

Analiza SWOT stanowi podstawę planowania działań w zakresie integracji społecznej, kulturowej i ekonomicznej mieszkańców gminy Jarocin, w tym osób z doświadczeniem migracji i uchodźstwa.

Celem analizy jest identyfikacja mocnych i słabych stron partnerstwa, a także szans i zagrożeń wynikających z otoczenia, aby wypracować kierunki działań wzmacniających spójność lokalnej wspólnoty.

MOCNE STRONY

- Realne wsparcie ze strony władz samorządowych.
- Partnerstwo składa się z reprezentantów sektora publicznego (JST, samorządowe instytucje kultury) oraz NGO (jednostka szkoleniowa i stowarzyszenie przedsiębiorców), co daje różnorodność doświadczeń i kompetencji.
- Doświadczenie samorządu w pozyskiwaniu środków zewnętrznych.

Wnioski:

Zidentyfikowane mocne strony pozwalają partnerstwu planować działania długofalowe oraz podejmować inicjatywy wymagające złożonej koordynacji i finansowania z funduszy zewnętrznych.

Wsparcie władz samorządowych i zróżnicowany skład partnerów zwiększają zdolność do wdrażania zintegrowanych projektów integracyjnych, bazujących na istniejącej infrastrukturze społecznej i kulturalnej.

Partnerstwo może również skutecznie rozszerzać współpracę o nowych członków – zarówno z terenu gminy, jak i spoza jej granic – tworząc sieć wspierającą proces integracji migrantów.

SŁABE STRONY

- Niski poziom wiedzy mieszkańców o migrantach – możliwe uprzedzenia i stereotypy.
- Brak zaangażowania instytucji pomocy społecznej.
- Brak współpracy z innymi jednostkami terytorialnymi.

Wnioski:

Słabe strony wskazują na potrzebę poszerzenia partnerstwa o instytucje pomocy społecznej, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe oraz media lokalne, które mogą wspierać działania informacyjne i edukacyjne w zakresie integracji.

Konieczne jest także zacieśnienie współpracy międzygminnej, by korzystać z dobrych praktyk i doświadczeń innych JST.

Niski poziom akceptacji społecznej dla idei integracji wymaga prowadzenia systematycznej edukacji międzykulturowej i działań komunikacyjnych, które przeciwdziałałyby stereotypom, dezinformacji i uprzedzeniom.

SZANSE

- Urząd Miejski przyjazny dla obcokrajowców.
- Nowoczesne, dobrze zlokalizowane i dostępne lokale należące do partnerów.
- Bogata oferta kulturalna Jarocina.

Wnioski:

Szanse te stwarzają warunki do rozwijania innowacyjnych i otwartych form integracji społecznej. Przyjazne nastawienie administracji samorządowej oraz dostęp do nowoczesnej infrastruktury umożliwiają organizację wydarzeń o charakterze integracyjnym, edukacyjnym i kulturalnym.

Włączenie działań integracyjnych w istniejące wydarzenia miejskie i ofertę kulturalną zwiększa ich efektywność, zasięg i oddziaływanie, jednocześnie wzmacniając wizerunek Jarocina jako gminy otwartej i gościnnej.

ZAGROŻENIA

- Presja społeczna – powszechne uprzedzenia wobec migrantów, akty niechęci.
- Dezinformacja i brak wiarygodnych źródeł informacji o cudzoziemcach w mediach lokalnych.
- Słabe skomunikowanie transportem publicznym terenów wiejskich w gminie.

Wnioski:

Zagrożenia te wskazują na konieczność prowadzenia działań przeciwdziałających dezinformacji i niechęci wobec migrantów, w szczególności poprzez budowanie pozytywnej narracji o integracji i współpracy z lokalnymi mediami.

Ważne jest zapewnienie dostępności inicjatyw integracyjnych także dla mieszkańców terenów wiejskich, w tym poprzez poprawę komunikacji i mobilności uczestników działań.

Partnerstwo powinno opracować procedury reagowania na incydenty dyskryminacji lub agresji słownej oraz system monitorowania nastrojów społecznych.

Podsumowanie

Przeprowadzona analiza SWOT wskazuje, że partnerstwo w gminie Jarocin dysponuje znacznym potencjałem organizacyjnym i instytucjonalnym do prowadzenia skutecznych działań integracyjnych.

Jednocześnie wymaga dalszego wzmocnienia w zakresie budowania świadomości społecznej, współpracy międzysektorowej oraz reagowania na uprzedzenia i dezinformację.

Wnioski z analizy stanowią punkt wyjścia do opracowania kierunków działań strategicznych, które będą wspierały proces integracji i spójności społecznej w gminie Jarocin.

5. Kluczowe obszary strategiczne

Kluczowe obszary strategiczne określone w niniejszej Strategii wynikają bezpośrednio z diagnozy sytuacji społecznej gminy Jarocin oraz z przeprowadzonej analizy SWOT. Diagnoza wskazała najważniejsze wyzwania i potrzeby związane z procesem integracji mieszkańców pochodzących z różnych środowisk kulturowych, a także potencjały, które mogą wspierać ten proces.

Zaproponowane obszary stanowią odpowiedź na zidentyfikowane problemy, słabości i zagrożenia, jednocześnie wykorzystując mocne strony partnerstwa oraz szanse rozwojowe gminy. Celem ich wyodrębnienia jest ukierunkowanie działań na te sfery, które w największym stopniu przyczyniają się do budowania spójności społecznej, bezpieczeństwa i otwartości Jarocina jako wspólnoty lokalnej.

1. INFORMACJA

Rzetelna, dostępna, zrozumiała i aktualna informacja będzie kierowana do:

- Migrantów i migrantek, z uwzględnieniem różnorodności grup (wiek, pochodzenie, status prawny). Informacje dotyczą należnego wsparcia, praw i obowiązków, procedur administracyjnych, oferty kulturalnej, edukacyjnej, rekreacyjnej, przestrzeni miejskiej oraz działań integrujących społeczność.
- Polskich mieszkańców Jarocina, w tym lokalnych przedsiębiorców i instytucji publicznych, dotyczące danych o migrantach i uchodźcach zamieszkałych w Jarocinie/Polsce, prowadzonych działań integracyjnych oraz korzyści płynących z różnorodności.
- Rozwój i promocja cyfrowych narzędzi informacyjnych (np. portale, aplikacje wielojęzyczne), które ułatwiają dostęp do usług i wydarzeń.

2. EDUKACJA

Wsparcie edukacyjne w różnych wymiarach:

- Dzieci i młodzież migrancka – rozwój kompetencji językowych (język polski), wsparcie adaptacyjne w szkołach, działania przeciwdziałające wykluczeniu.
- Osoby dorosłe – migranci – rozwój kompetencji zawodowych, pomoc w uzyskiwaniu kwalifikacji i uprawnień, dostęp do kursów językowych oraz edukacji obywatelskiej (prawa, obowiązki, zasady życia społecznego).
- Społeczność polska – edukacja antydyskryminacyjna, zwalczanie stereotypów, nauka języków obcych oraz umiejętności komunikacji bez przemocy.
- Promowanie edukacji międzykulturowej w szkołach, instytucjach kultury i organizacjach pozarządowych.

3. KULTURA I CZAS WOLNY

Tworzenie przestrzeni i możliwości uczestnictwa:

- Umożliwianie i ułatwianie udziału migrantów i polskich mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.
- Wspieranie inicjatyw oddolnych – projektów społecznych i kulturalnych realizowanych przez osoby z doświadczeniem migracji i uchodźstwa.

- Promocja aktywności społecznej migrantów i ich udziału w życiu społecznym Jarocina, także poprzez wolontariat i działania obywatelskie.

4. WSPARCIE ZAWODOWE I RYNEK PRACY

Tworzenie warunków do integracji zawodowej migrantów:

- Zwiększenie wiedzy migrantów dotyczącej rynku pracy.
- Promowanie wolontariatu i wymiany doświadczeń.

6. Cele strategiczne, operacyjne i proponowane działania

Obszar strategiczny I: INFORMACJA

Cel strategiczny I.1: Zwiększenie dostępności i jakości informacji dla migrantów w Jarocinie

Rezultat strategiczny I.1: Migranci mają łatwy dostęp do rzetelnych, aktualnych i zrozumiałych informacji o prawach, obowiązkach, procedurach administracyjnych, ofercie edukacyjnej, kulturalnej i integracyjnej.

Cele operacyjne:

I.1.1 Polepszenie obiegu informacji poprzez wdrożenie systemu wsparcia informacyjnego dla migrantów do końca III kwartału 2027.

I.1.2 Włączenie migrantów w tworzenie i dystrybucję materiałów.

Cel strategiczny I.2: Zwiększenie świadomości mieszkańców Jarocina o obecności migrantów i korzyściach wynikających z różnorodności

Rezultat strategiczny I.2: Społeczność lokalna lepiej rozumie rolę migrantów w społeczności, aktywnie uczestniczy w działaniach integracyjnych i korzysta z rzetelnych informacji na temat migracji.

Cele operacyjne:

I.2.1 Wzrost wiedzy o migracji i integracji wśród mieszkańców Jarocina poprzez kampanie edukacyjne, warsztaty i wydarzenia informacyjne.

Działania i potrzebne zasoby

Działanie	Czas realizacji	Zasoby ludzkie i materialne	Źródła finansowania	Produkty	Rezultaty
Zaprojektowanie i wdrożenie wielojęzycznej zakładki na stronie internetowej	II kwartał 2027	IT, eksperci ds. komunikacji, urzędnicy, migranci	Budżet UM, dotacje zewnętrzne	Funkcjonująca zakładka w 3 językach	Min. 1000 osób rocznie uzyskuje dostęp do informacji, ułatwienie korzystania z usług
Produkcja materiałów informacyjnych (ulotki, plakaty, social media) dla migrantów i społeczności polskiej	Cały okres realizacji	Graficy, eksperci ds. migracji, wolontariusze	Budżet UM, partnerstwa medialne	Min. 4 kampanie informacyjne rocznie	Zwiększona świadomość praw, obowiązków i dostępnych usług integracyjnych
Warsztaty praktycznej komunikacji międzykulturowej i językowej, skupiające się na realnych sytuacjach zawodowych (np. obsługa migrantów)	I kwartał – corocznie od 2027 roku	Ekspertki międzykulturowi, pracownicy instytucji publicznych	Budżet UM	Min. 1 cykl warsztatów rocznie, każdy dla min. 10 uczestników	Zwiększenie kompetencji komunikacyjnych i świadomości kulturowej
Umieszczenie tłumaczeń na tablicach informacyjnych, w urzędach i placówkach edukacyjnych	Cały okres realizacji	Informacje widoczne w przestrzeni publicznej	Skoordynowana dystrybucja (szkoły, instytucje kultury)	Przetłumaczone kluczowe informacje w min. 8 placówkach oświaty podlegających gminie, instytucjach kultury	Wzrost przejrzystości i przyjazności instytucji publicznych wobec wszystkich mieszkańców

Obszar strategiczny II: EDUKACJA

Cel strategiczny II.1: Zwiększenie kompetencji językowych dzieci, młodzieży i dorosłych migrantów oraz pracowników publicznych

Rezultat strategiczny II.1: Migranci i mieszkańcy Jarocina mają lepsze kompetencje językowe, co sprzyja integracji i efektywnej komunikacji w środowisku edukacyjnym i zawodowym.

Cele operacyjne:

II.1.1 Zwiększenie kompetencji językowych u dzieci, młodzieży i dorosłych migrantów poprzez kursy języka polskiego, zajęcia indywidualne i grupowe oraz programy online.

II.1.2 Zwiększenie kompetencji językowych pracowników publicznych i edukatorów poprzez szkolenia międzykulturowe i językowe.

Cel strategiczny II.2: Rozwój edukacji międzykulturowej i przeciwdziałanie wykluczeniu w szkołach i instytucjach kultury

Rezultat strategiczny II.2: Dzieci, młodzież oraz społeczność polska zwiększają świadomość różnorodności kulturowej oraz umiejętności komunikacji międzykulturowej.

Cele operacyjne:

II.2.1 Podniesienie efektywności edukacji międzykulturowej w szkołach, przedszkolach i instytucjach kultury (do końca 2026 r.).

II.2.2 Rozwój kompetencji obywatelskich wśród dzieci, młodzieży i dorosłych oraz działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu.

II.2.3 Organizacja warsztatów, seminariów i spotkań integracyjnych zwiększających świadomość różnorodności kulturowej wśród uczniów i społeczności lokalnej.

Działania i potrzebne zasoby

Działanie	Czas realizacji	Zasoby ludzkie i materialne	Źródła finansowania	Produkty	Rezultaty
Opracowanie i wdrożenie systemu wsparcia językowego (np. „tandemy językowe”, wolontariat językowy)	2027	Współpraca z lokalnymi NGO, instytucjami, szkołami i wolontariuszami	Ze środków UM i środków zewnętrznych w ramach ogłaszanych konkursów grantowych	Gotowy system dostępny dla wszystkich zainteresowanych, min. 4 polskojęzycznych wolontariuszy	Nabycie przez migrantów i społeczność polską praktycznej znajomości języka (z różnych dziedzin życia codziennego)
Rekrutacja i szkolenie wolontariuszy językowych	III kwartał 2026	Współpraca z lokalnymi NGO, instytucjami, szkołami i wolontariuszami	Ze środków UM i środków zewnętrznych w ramach ogłaszanych konkursów grantowych	Min. 4 przeszkolonych wolontariuszy gotowych do prowadzenia tandemów	Zapewnienie dostępności pomocy językowej, zwiększenie kompetencji komunikacyjnych wolontariuszy
Promocja systemu wsparcia językowego wśród migrantów i mieszkańców Jarocina	III-IV kwartał 2026	Współpraca z mediami lokalnymi i portalami społecznościowymi	Budżet UM na promocję, partnerstwa medialne	Min. 3 kampanie informacyjne	Zwiększenie wiedzy na temat dostępnych form wsparcia językowego
Organizacja regularnych spotkań tandemów językowych	2027-2028	Współpraca z lokalnymi NGO, instytucjami, szkołami i wolontariuszami	Ze środków UM i środków zewnętrznych w ramach ogłaszanych konkursów grantowych	Min. 5 aktywnych tandemów językowych, każde spotkanie min. 6 uczestników	Znajomość podstaw językowych, usprawnienie komunikacji
Monitorowanie i ewaluacja efektów działania systemu	IV kwartał 2027 i dalej	Współpraca z lokalnymi NGO, instytucjami, szkołami i wolontariuszami	Ze środków UM i środków zewnętrznych w ramach ogłaszanych konkursów grantowych	Min. 2 raporty ewaluacyjne rocznie, zaangażowanie uczestników w feedback	Weryfikacja efektywności działań oraz ich ewaluacja

Działanie	Czas realizacji	Zasoby ludzkie i materialne	Źródła finansowania	Produkty	Rezultaty
Organizacja kursów językowych (np. ukraiński, hiszpański) dostosowanych do potrzeb pracowników urzędu, służby zdrowia, kultury i oświaty	I kwartał 2026 i dalej	Współpraca z lokalnymi NGO, instytucjami, szkołami i wolontariuszami	Ze środków UM, dotacje edukacyjne, fundusze unijne	Min. 10 pracowników przeszkolonych rocznie w podstawowym lub średnio zaawansowanym poziomie	Usprawnienie komunikacji z migrantami w lokalnych instytucjach
Organizacja kursów języka polskiego dla dzieci i młodzieży migranckiej	III kwartał 2026 – 2028	Nauczyciele, pedagodzy, wolontariusze, NGO	Budżet UM, granty edukacyjne	Min. 30 uczniów przeszkolonych rocznie	Poprawa kompetencji językowych, ułatwienie integracji szkolnej
Kursy językowe i zawodowe dla dorosłych migrantów	2027	Eksperti, trenerzy, NGO	Dotacje edukacyjne, fundusze UE	Min. 30 uczestników rocznie	Zwiększenie kompetencji zawodowych i językowych
Szkolenia międzykulturowe dla nauczycieli	I kwartał 2027	Eksperti ds. międzykulturowych, nauczyciele	Budżet UM	Min. 20 uczestników rocznie	Zwiększenie kompetencji nauczycieli i pracowników, lepsza integracja uczniów
Wdrożenie programów edukacji międzykulturowej w szkołach	III-IV kwartał 2027	Nauczyciele, pedagodzy, eksperti	Budżet UM	Programy w min. 4 szkołach	Wzrost świadomości dzieci i młodzieży o różnych kulturach

Działanie	Czas realizacji	Zasoby ludzkie i materialne	Źródła finansowania	Produkty	Rezultaty
Stworzenie bazy „migrantów-tłumaczy”, którzy chcą wspierać innych w załatwianiu codziennych spraw	2028	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i wolontariatem, biblioteka	Budżet UM	Baza min. 3 tłumaczy gotowych do wsparcia	Stale wsparcie dla nowych przyjezdnych i szkół
Stworzenie materiałów informacyjnych i słowników branżowych w formie drukowanej i cyfrowej (np. podstawowe zwroty i wyrażenia)	II kwartał 2026	Eksperti, tłumacze	Budżet UM	Min. 5 materiałów dostępnych w urzędach, przychodniach, instytucjach kultury i szkołach	Ułatwiona komunikacja w codziennej pracy i funkcjonowaniu
„Opowiedz mi o swojej kulturze”	1 raz w roku szkolnym	prezentacje o tradycjach, zwyczajach różnych części świata przygotowane przez dzieci dla dzieci	Placówki oświatowe	Min. 3 edycje wydarzenia	Zwiększenie świadomości i wiedzy na temat różnych kultur wśród dzieci i młodzieży
Przygotowanie materiałów dydaktycznych dotyczących integracji międzykulturowej	II kwartał 2027 r.	Specjaliści międzykulturowi, tłumacze, NGO	UM Jarocin	Kompletny zestaw materiałów dydaktycznych	przygotowanie do prowadzenia zajęć o tematyce międzykulturowej

Obszar strategiczny III: KULTURA I CZAS WOLNY

Cel strategiczny III.1: Ułatwienie dostępu migrantów i mieszkańców do wydarzeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.

Rezultat strategiczny III.1: Migranci i Polacy aktywnie uczestniczą w życiu kulturalnym i rekreacyjnym miasta.

Cele operacyjne:

III.1.1 Integracja na poziomie lokalnym poprzez organizację międzykulturowych wydarzeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, w tym festiwali, warsztatów, turniejów sportowych i spotkań integracyjnych.

III.1.2 Wzrost dostępności informacji o wydarzeniach kulturalnych i rekreacyjnych dla migrantów poprzez ulotki, media społecznościowe i punkty informacyjne.

Cel strategiczny III.2: Wsparcie inicjatyw oddolnych i aktywności społecznej migrantów

Rezultat strategiczny III.2: Wzrost liczby projektów społecznych i kulturalnych realizowanych przez migrantów, zwiększenie wolontariatu i integracji.

Cele operacyjne:

III.2.1 Wzrost (jakościowy i ilościowy) inicjatyw społecznych i kulturalnych prowadzonych przez migrantów poprzez doradztwo, granty lokalne i szkolenia.

III.2.2 Promocja wolontariatu międzykulturowego w szkołach, organizacjach pozarządowych i instytucjach miejskich.

III.2.3 Integracja na poziomie małych grup poprzez organizację spotkań networkingowych i platform wymiany doświadczeń między migrantami a lokalną społecznością.

Działania i potrzebne zasoby

Działanie	Czas realizacji	Zasoby ludzkie i materialne	Źródła finansowania	Produkty	Rezultaty
Organizacja festynu wielokulturowego	Raz w roku	NGO, migranci, urzędnicy	UM, środki zewnętrzne	Min. 150 uczestników	Integracja międzykulturowa, wymiana doświadczeń
Warsztaty kulinarne „Kuchnie świata”	2 razy/rok od 2027	Migranci, kucharze, wolontariusze	UM	Min. 2 warsztaty rocznie	Wzrost integracji i wymiany kulturowej
Międzykulturowe akcje wolontariackie	W miarę potrzeb	Migranci, mieszkańcy, NGO	UM, fundacje	Min. 2 akcje rocznie	Widoczny efekt integracji społecznej, łącznie min. 200 uczestników
Organizacja turniejów sportowych i zajęć rekreacyjnych	3 wydarzenia rocznie	Kluby sportowe, świetlice, wolontariusze	Budżet UM	Min. 2 wydarzenia rocznie, min. 20 uczestników w każde	Wzrost aktywności fizycznej i integracji międzykulturowej
Stworzenie klubów wielokulturowych - zaproszenie uczestników do udziału	II kwartał 2028	integracja kulturowa i edukacyjna	Budżet UM, środki zewnętrzne	Min. 2 kluby, organizacja regularnych spotkań	Organizacja regularnych spotkań i aktywności społecznych
Stworzenie cyklu artykułów / audycji nt. integracji, wielokulturowości, historii migrantów	1 raz w miesiącu 2028	Lokalne media	UM Jarocin	Min. 12 publikacji / emisji rocznie	Zwiększenie świadomości dot. Obecności migrantów wśród mieszkańców Gminy Jarocin

Działanie	Czas realizacji	Zasoby ludzkie i materialne	Źródła finansowania	Produkty	Rezultaty
Włączenie kobiet i młodzieży z innych krajów do oferty sportowej i rekreacyjnej	III kwartał 2026	Współpraca z lokalnymi klubami, stowarzyszeniami i świetlicami	UM Jarocin	Min. 50 uczestników rocznie	Zwiększenie dostępności do uczestnictwa w zajęciach sportowych i rekreacyjnych osób z doświadczeniem migracji
Organizacja Dni Otwartych instytucji (np. biblioteka, urząd)	1x w roku	Instytucje, NGO, JST	UM Jarocin	Min. 4 instytucje zaangażowane	Poznanie nowych miejsc przyjaznych migrantom np. biblioteka, JOK, urząd; Lepsza orientacja migrantów i Polaków w ofercie instytucji
Wystawa fotograficzna / plenerowa „Oblicza wielokulturowego Jarocina”	1x w roku	Wolontariusze, instytucje kultury, migranci, NGO, JST	UM Jarocin, Muzeum Regionalne w Jarocinie	Coroczna wystawa w centrum miasta	Ukazanie codzienności migranckiej i wpływ na jej postrzeganie przez lokalną społeczność
Program mikrograntów na lokalne inicjatywy integracyjne	1 x w roku	NGO, JST	UM Jarocin	Min. 2 zrealizowane inicjatywy rocznie	Ułatwienie realizacji działań na rzecz integracji
Międzykulturowe wydarzenia tematyczne (np. film, muzyka, opowieści)	Min 1 raz do roku	Możliwość współpracy z instytucjami kultury,	UM Jarocin, instytucje kultury	Min. 1 wydarzenie rocznie	Wzmocnienie dialogu międzykulturowego oraz podniesienie otwartości na różnorodność kulturową

Obszar strategiczny IV: WSPARCIE ZAWODOWE I RYNEK PRACY

Cel strategiczny IV.1: Ułatwienie migrantom wdrożenia się w lokalny rynek pracy oraz poszerzanie kwalifikacji i kompetencji

Rezultat strategiczny IV.1: Migranci szybciej adaptują się na lokalnym rynku pracy i zwiększają swoje kompetencje zawodowe.

Cele operacyjne:

IV.1.1 Wzrost wiedzy dotyczącej rynku pracy, praw pracowniczych i możliwości rozwoju zawodowego poprzez uruchomienie punktu informacji dla migrantów

IV.1.2 Wzrost wiedzy dotyczącej uznawania kwalifikacji, potrzeb rynku pracy oraz zdobywania kompetencji zawodowych poprzez organizację warsztatów i szkoleń.

Cel strategiczny IV.2: Wzrost współpracy między migrantami, lokalnymi przedsiębiorcami i instytucjami publicznymi

Rezultat strategiczny IV.2: Wzrost wymiany doświadczeń zawodowych, rozwój mentoringu i wsparcia międzykulturowego.

Cele operacyjne:

IV.2.1 Promocja wolontariatu i mentoringu zawodowego migrantów w lokalnych firmach i instytucjach publicznych.

IV.2.2 Organizacja spotkań networkingowych i platform wymiany doświadczeń między migrantami a lokalnymi pracodawcami.

IV.2.3 Rozwój programów stażowych, praktyk i współpracy z lokalnymi przedsiębiorstwami w celu zwiększenia szans zawodowych migrantów.

Działania i potrzebne zasoby

Działanie	Czas realizacji	Zasoby ludzkie i materialne	Źródła finansowania	Produkty	Rezultaty
Punkt doradztwa w urzędzie	2026-2028	Pracownicy merytoryczni, specjaliści	UM	Funkcjonujący punkt przez cały okres realizacji	Ułatwienie migrantom uzyskania informacji na temat zatrudnienia itp.
Warsztaty uznawania kwalifikacji i kursy zawodowe	2027	Eksperti, trenerzy, migranci	Dotacje edukacyjne, UM	Min. 30 uczestników rocznie	Poprawa szans na zatrudnienie migrantów
spotkania informacyjne nt. prawa pracy, pobytu itp.	Co miesiąc przez 12 miesięcy	Specjaliści, NGO	UM Jarocin	Min. 10 spotkań rocznie, min. 100 uczestników łącznie	Świadomość prawnych możliwości i ograniczeń w wielu aspektach np. pracy, legalnego pobytu, świadczeń zdrowotnych itp.
Szkolenia dla pracodawców dot. zatrudniania cudzoziemców	Raz na 6 miesięcy	Współpraca z PIP i urzędami pracy	UM Jarocin	2 szkolenia rocznie, min. 6 przeszkolonych firm	Poznanie procedur prawnych dot. zatrudniania cudzoziemców. Zwiększenie zatrudnienia
Kampania „Firma przyjazna różnorodności” (certyfikat/znaczek dla firm zatrudniających migrantów)	1 raz w roku za rok poprzedni - pierwsze w 2027	JST, przedsiębiorcy, NGO	UM Jarocin	Min. 3 firmy rocznie otrzymują certyfikat/promocję	Budowanie pozytywnego wizerunku firm zatrudniających osoby z doświadczeniem migracji

7. Wdrożenie strategii

Wdrożenie niniejszej Strategii Integracji Migrantów odbywać się będzie poprzez systematyczne działania partnerstwa lokalnego, monitorowanie postępów oraz ewaluację efektów. Poniżej przedstawiono główne zasady i harmonogram działań wdrożeniowych:

1. Spotkania monitorujące i ewaluacyjne:
 - 1) Spotkania partnerstwa odbywać się będą co pół roku: czerwiec – spotkanie monitorujące, grudzień – spotkanie ewaluacyjne.
 - 2) Dane do ewaluacji będą gromadzone i opracowywane przez Wydział Administracji – Referat Spraw Społecznych w Urzędzie Miejskim w Jarocinie.
2. Rozszerzenie partnerstwa:
 - 1) W celu pozyskania nowych członków partnerstwa planowane jest spotkanie informacyjne dla potencjalnych partnerów w IV kwartale każdego roku.
 - 2) Spotkania te mają na celu przedstawienie Strategii, korzyści wynikających z członkostwa w partnerstwie oraz możliwości włączenia się w działania integracyjne.
3. Komunikacja i informowanie:
 - 1) O pracach partnerstwa oraz realizacji działań wynikających ze Strategii informować będziemy regularnie mieszkańców i instytucje zainteresowane integracją, m.in. poprzez:
 - a) Biuletyn informacyjny partnerstwa,
 - b) Aktualizacje na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Jarocin,
 - c) Media społecznościowe partnerstwa,
 - d) Spotkania informacyjne i warsztaty tematyczne dla mieszkańców.
4. Dokumentowanie i raportowanie działań:
 - 1) Wszystkie podjęte inicjatywy, spotkania i projekty integracyjne będą dokumentowane w formie sprawozdań rocznych, które będą udostępniane członkom partnerstwa oraz przedstawiane Radzie Miejskiej w Jarocinie w II kwartale następnego roku kalendarzowego.

5. Dostosowanie działań:

- 1) Strategia może podlegać corocznej aktualizacji w oparciu o wyniki ewaluacji i nowe wyzwania społeczne, co pozwoli partnerstwu na elastyczne reagowanie i doskonalenie procesów integracyjnych.

6. Informacje o autorach i adresatach dokumentu

Autorzy dokumentu:

Strategia Integracji Migrantów w Gminie Jarocin została opracowana przez zespołowy zespół partnerstwa lokalnego, w skład którego wchodzi przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, instytucji kultury, organizacji pozarządowych oraz sektora edukacyjnego i zawodowego:

- Urząd Miejski w Jarocinie: Katerina Sokolova, Julia Kręc, Kamila Mocek
- Cech Rzemiosł Różnych „JACEK” – Jarocińskie Centrum Edukacji i Kariery: Jolanta Dutkiewicz-Polerowicz
- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Jarocin: Agnieszka Borkiewicz, Edyta Kiełbowska, Marta Mądrzak-Grodzka, Ewelina Kubasik
- Muzeum Regionalne w Jarocinie: Kamil Pęsik

Wsparcie merytoryczne zapewniły: Magdalena Krasowska-Igras i Anna Miodyńska z Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (FRSI).

Partnerstwo powstało w ramach międzynarodowego projektu „LiBri: Biblioteki i lokalne partnerstwa na rzecz integracji i włączenia osób z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w Europie”, koordynowanego w Polsce przez FRSI i realizowanego przez konsorcjum: Bibliothèques Sans Frontières (BSF, Francja, lider), BSF Italia (Włochy), Association Nationale des Villes et Territoires Accueillants (ANVITA, Francja), Kultūras informācijas sistēmu centrs (KISC, Łotwa), European Bureau of Library, Information and Documentation (EBLIDA, Holandia), Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (FRSI, Polska), Asociația Comunitățile Viitorului (ACV, Rumunia).

Umowa udziału w projekcie nr 16/LiBri/2025 została podpisana w dniu 24.02.2025 r. przez Gminę Jarocin, Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy Jarocin oraz Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego.

Strategia jest skierowana do:

- członków partnerstwa lokalnego (obecnych i potencjalnych),
- władz samorządowych – Urzędu oraz Rady Miasta i Gminy Jarocin,
- instytucji i organizacji zainteresowanych integracją społeczną,
- partnerów ponadlokalnych,
- migrantów i uchodźców zamieszkujących gminę Jarocin,
- mieszkańców gminy Jarocin,
- placówek oświatowych działających na terenie gminy,
- firm i przedsiębiorców działających w gminie Jarocin.

Dokument ma służyć jako narzędzie koordynacji działań integracyjnych, planowania projektów, monitorowania postępów oraz wymiany doświadczeń w zakresie włączania osób z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w życie społeczności lokalnej.

Raport z diagnozy przeprowadzonej przez partnerstwo na rzecz integracji i włączenia osób z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w Jarocinie.

Spis treści:

1. Informacje o powstaniu diagnozy:	3
2. Informacje o mieszkańcach miasta i gminy Jarocin, istotne z punktu widzenia tej diagnozy:	4
3. Metodologia badań	8
4. Pytania badawcze, na które odpowiada diagnoza	10
5. Wyniki przeprowadzonych badań (zgodnie z opisaniem w tabeli narzędziami badawczymi)	11
I. Ankieta dla mieszkańców Jarocina	11
II. Ankieta dla migrantów (wersje językowe: RU, UA, ES)	11
III. Ankieta dla pracodawców zatrudniających pracowników z krajów trzecich	12
IV. Ankieta dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowej	12
V. Wywiady z ekspertami: nauczycielami szkół podstawowych i ponadpodstawowej	13
VI. Wywiady z ekspertami: funkcjonariuszami, urzędnikami	16
VII. Wywiady z rodzicami TNC dzieci szkolnych	16
VIII. Wywiady z migrantami (głównie zarobkowymi)	17
IX. Krótkie wywiady z seniorami narodowości polskiej	18
X. Krótkie wywiady kwestionariuszowe z mieszkańcami	18
XI. Zogniskowany wywiad grupowy z pracownikami Urzędu Miasta i radnymi	19
XII. Zogniskowany wywiad grupowy z aktywnymi obywatelami	20
XIII. Badanie danych zastanych/statystyk	21
6. Wnioski i rekomendacje z badań	21
7. Ewaluacja procesu diagnozy	26
8. Załączniki:	27
1. Ankieta internetowa dla mieszkańców Gminy Jarocin	27
2. Ankieta dla migrantów;	27
3. Ankieta dla pracodawców zatrudniających pracowników TCN	27
4. Ankieta dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowej	27
5. Wywiady z ekspertami: nauczycielami szkół podstawowych i ponadpodstawowej	27
6. Wywiady z ekspertami: funkcjonariuszami, urzędnikami	27
7. Wywiady z rodzicami TNC dzieci szkolnych	27
8. Wywiady z TCN	27
9. Krótkie wywiady z seniorami narodowości polskiej	27
10. Krótkie wywiady kwestionariuszowe z mieszkańcami	27
załącznik nr 1	28
załącznik nr 2	30
załącznik nr 3	33
załącznik nr 4	36
załącznik nr 5	39
załącznik nr 6	40
załącznik nr 7	41
załącznik nr 8	42
załącznik nr 9	43
załącznik nr 10	44

1. Informacje o powstaniu diagnozy:

Diagnoza powstała jako pierwszy etap strategii rozwoju partnerstwa rzecz integracji i włączenia osób z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w Jarocinie, które dalej nazywać będziemy Partnerstwem.

Partnerstwo powstało w ramach międzynarodowego projektu, koordynowanego na terenie Polski przez Fundację Rozwoju Społeczeństwo Informacyjnego, pn.: „LiBri: Biblioteki i lokalne partnerstwa na rzecz integracji i włączenia osób z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w Europie”, realizowanego przez konsorcjum w składzie: Bibliothèques Sans Frontières (BSF, lider: Francja) i włoski oddział BSF Italia, Association Nationale des Villes et Territoires Accueillants (ANVITA, Francja), Kultūras informācijas sistēmu centrs (KISC, Łotwa), European Bureau of Library, Information and Documentation (EBLIDA, Holandia), Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (FRSI, Polska), Asociația Comunitățile Viitorului (ACV, Rumunia).

Umowa udziału w projekcie nr 16/LiBri/2025 została podpisana w dniu 24.02.2025 r. przez Gminę Jarocin oraz Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy Jarocin oraz Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego.

Partnerstwo współtworzą: Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Jarocin, Gmina Jarocin, Muzeum Regionalne w Jarocinie, Cech Rzemiosł Różnych - JACEK Jarocińskie Centrum Edukacji i Kariery.

Okres realizacji badań w ramach diagnozy: 07.04.2025 - 30.04.2025 r.

2. Informacje o mieszkańcach miasta i gminy Jarocin, istotne z punktu widzenia tej diagnozy:

Gmina Jarocin postrzegana jest jako bezpieczna i wygodna do życia. Infrastruktura miasta cechuje się dobrą dostępnością. Jest tu wiele miejsc rekreacyjnych oraz dobrze utrzymana sieć dróg, chodników i ścieżek rowerowych. Dodatkowym atutem jest obecność parków, licznych placów zabaw i miejsc dla organizacji wydarzeń kulturalnych. Wśród mieszkańców gminy większość stanowią zatrudnieni w usługach i przemyśle. Jest to gmina miejsko-wiejska, więc mieszkają tu także osoby zajmujące się rolnictwem.

Na terenie Gminy Jarocin działają takie instytucje jak żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, ponadpodstawowe oraz Wyższa Szkoła Planowania Strategicznego w Jarocinie. Funkcjonują: Muzeum Regionalne, Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Jarocin, w strukturach, której funkcjonuje ośrodek kultury (JOK), kościoły, Kino Echo Jarocin im. Piotra Łazarkiewicza, liczne Ochotnicze Straże Pożarne, Centrum Usług Społecznych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek

Interwencji Kryzysowej, Centrum Integracji Społecznej, Szpital Powiatowy. W gminie działają liczne organizacje pozarządowe, głównie skupione na edukacji sportowej, działaniach dla dzieci i młodzieży oraz seniorów.

Na terenie Gminy Jarocin (dane WSO na dzień 31.12.2024 r.) zameldowanych jest 44.538 osób. W tym 646 osób zameldowanych jest czasowo. Osób dorosłych powyżej 18 r.ż. jest 35.449. Liczba obywateli polskich zameldowanych na terenie Gminy Jarocin to 44.153. Natomiast osób o innym obywatelstwie niż polskie, zameldowanych na terenie gminy jest 385 (dane na 31.12.2024 r.). Dane te, z racji dużej mobilności migrantów, mogą nie być zgodne z faktycznym miejscem ich zamieszkania.

Taka różnica pomiędzy zameldowanymi osobami, a tym, kto faktycznie zamieszkuje na terenie Gminy wynika z faktu, że nie ma obowiązku meldunkowego. Najczęstszym powodem meldunku jest potrzeba: wymiany lub uzyskania prawa jazdy, zakup lub wynajem nieruchomości, zaciągnięcie kredytu w banku.

W placówkach oświatowych na terenie Gminy Jarocin uczy się blisko 535 dzieci o innym obywatelstwie niż polskie.

Tabela ilustrująca liczbę uczniów obywatelstwa innego niż polskie w szkołach gminy (dane na dzień 21.11.2024 r., Dane zostały przekazane przez szkoły (źródło)

SZKOŁA PODSTAWOWA	
Ukraina	284
Argentyna	14
Kolumbia	27
Białoruś	7
Rosja	1
Indie	2
Gruzja	7
Mołdawia	3
Wielka brytania	1
RAZEM:	346

PRZEDSZKOLE	
Ukraina	73
Gruzja	4
Białoruś	3
Mołdawia	1
Argentyna	4
Kolumbia	10
RAZEM:	95
SZKOŁA PONADPODSTAWOWA	
Ukraina	81
Gruzja	3
Indie	1
Mołdawia	1
Argentyna	3
Kolumbia	5
RAZEM:	94

Większość migrantów stanowią osoby dorosłe w wieku produkcyjnym. Struktura tej grupy jest zróżnicowana: są tu samotnie przybyli w celach zarobkowych mężczyźni, całe rodziny oraz osoby uciekające z Ukrainy po pełnoskalowej agresji Rosji – głównie matki z dziećmi i seniorzy. Najważniejszymi powodami przyjazdu do gminy Jarocin są trwająca wojna w Ukrainie oraz podjęcie pracy w którymś z lokalnych przedsiębiorstw.

68% migrantów, według danych z lat 2020-2024, zamieszkiwało obszar miasta Jarocin, pozostałe 32% zamieszkiwało obszary wiejskie, z tego 15% zamieszkiwało wieś Witaszyce, a 9% wieś Golinę. 55% stanowili dorośli w wieku 20-40 lat, 35% osoby w wieku 40-60 lat. Seniorzy powyżej 60 r. ż. to 3% migrantów. 5241 zameldowało się w Gminie Jarocin w latach 2020-2024, z czego 36% to osoby z obywatelstwem ukraińskim.

Z danych uzyskanych od pracodawców wiemy, że na terenie gminy zatrudnieni są obywatele takich krajów jak: Ukraina, Kolumbia, Argentyna, Mołdawia, Algieria, Gruzja, Gwatemala, Indonezja, Indie, Izrael, Kongo, Nepal, Paragwaj, Salvador, Turkmenistan, Uzbekistan, Wenezuela, Wybrzeże Kości Słoniowej, Rumunia, Ekwador, Azerbejdżan, Armenia, Turcja, Albania, Boliwia, Chile. Ukraina, Kolumbia i Argentyna to kraje ojczyste najliczniejszej grupy pracowników z krajów trzecich.¹

31 869 cudzoziemców w latach 2020-2024 wystąpiło o pozwolenie na pracę w PUP Jarocin, z czego prawie połowa (45%) tylko w roku 2021.

Na terenie Gminy Jarocin funkcjonują duże firmy tj. ubojnie, przetwórstwo rybne, firmy produkcyjne. Firmy zajmujące się przetwórstwem i produkcją są atrakcyjnym miejscem pracy dla migrantów, ponieważ z uwagi na niechęć pracy w tych miejscach obywateli polskich posiadają dużo wolnych stanowisk. Migranci najczęściej znajdują tu prace poprzez agencje pracy ich zatrudniające.

Migranci i uchodźcy stanowią niewielki odsetek osób pobierających świadczenia z Centrum Usług Społecznych w Jarocinie.

Tabela ilustrująca liczbą świadczeń społecznych Dane zostały przekazane przez CUS Jarocin (źródło)

Osoby, którym zrealizowano świadczenia (wg wszystkich członków rodzin) - pomoc społeczna	2024		
płeć	liczba osób 2024	liczba obcokr. 2024	% obcokr. 2024
razem	1170	47	4,02%
kobiety	628	27	4,30%
mężczyźni	542	20	3,69%
miasto	695	38	5,47%
wieś	475	9	1,89%
0-10	218	9	4,13%
11-20	183	10	5,46%
21-40	233	16	6,87%
41-60	277	10	3,61%
61-100	259	2	0,77%

¹ "Kraje trzecie", używamy też skrótu TCN, to termin stosowany w różnych kontekstach, najczęściej odnoszący się do państw niebędących członkami Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG).

Gmina Jarocin posiada pełnomocnika Burmistrza ds. uchodźców z Ukrainy oraz pracownika merytorycznego do spraw integracji migrantów, którzy wspierają te osoby, a także planują działania związane z integracją i akulturacją.

Gmina współpracuje z Migrant Info Point w Poznaniu, który w ramach współpracy organizował bezpłatne spotkania konsultacyjne dla migrantów.

Kino "Echo" Jarocin im. Piotra Łazarkiewicza w Jarocinie prowadzone przez Stowarzyszenie Jarocin XXI, w ramach projektu "Kino Bez Barrier", organizuje cykl seansów hispanojęzycznych z możliwością konwersatorium po pokazie.

Na terenie gminy odbywają się msze święte w językach i wyznaniach migrantów.

3. Metodologia badań

Diagnozę przeprowadzano w duchu badań w działaniu (action research). Badania takie prowadzą osoby (badaczki i badacze społeczni), bezpośrednio zaangażowane we wdrażanie wynikających z nich wniosków i rekomendacji.

Badania przeprowadził zespół osób z instytucji i organizacji tworzących Partnerstwo:

Katerina Sokolova - Urząd Miejski w Jarocinie,

Julia Kręc - Urząd Miejski w Jarocinie,

Kamila Mocek - Urząd Miejski w Jarocinie,

Jolanta Dutkiewicz-Polerowicz - Cech Rzemiosł Różnych JACEK - Jarocińskie Centrum Edukacji i Kariery w Jarocinie

Agnieszka Borkiewicz - Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Jarocinie

Edyta Kiełbowska - Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Jarocinie

Marta Mądrzak-Grodzka - Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Jarocinie

Ewelina Kubasik - Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Jarocinie

Kamil Pęsik - Muzeum Regionalne w Jarocinie

Wsparcie merytoryczne: Magdalena Krasowska-Igras i Anna Miodyńska z Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

Cele tej diagnozy:

- poznanie środowisk obcokrajowców spoza UE w naszym mieście,
 - poznanie stosunku polskich mieszkańców Jarocina do sąsiadów innej narodowości,
 - określenie potrzeb wszystkich mieszkańców w zakresie integracji
- określenie zasobów miasta (w szerokim znaczeniu, nie tylko instytucjonalno-finansowym).

Tabela ilustrująca zrealizowane badania

L.p	Nazwa narzędzia badawczego	Krótki opis grupy respondentów
1	Ankieta dla mieszkańców Jarocina Ankieta cyfrowa, kanały dystrybucji: Google Forms - publikacja przez stronę Jarocin.pl oraz na mediach społecznościowych Gminy Jarocin, Biblioteki Publicznej w Jarocinie oraz Cechu Rzemiosł Różnych	615 osób 46,8% - mężczyźni 48,9% - kobiety 34,1% - wiek 35-44 28,9% - wiek 25-34 7,8% - wiek 18-24 92,2% - osoby zamieszkujące na terenie Gminy powyżej 10 lat
2	Ankieta dla migrantów (wersje językowe: RU, UA, ES)	W badaniu wzięło udział 221 osób. Większość respondentów to osoby w wieku od 25 do 44 lat, następnie była grupa 45 lat i więcej. W badaniu wzięło udział 62% kobiet i 38% mężczyzn. z krajów: Kongo-1, Białoruś-3, Ukraina-130, Gruzja-8, Mołdawia-10, Kolumbia-33, Argentyna-28, Paragwaj-1, Ekwador-1, Gwatemala-4 Wenezuela-2
3	Ankieta dla pracodawców zatrudniających pracowników z krajów trzecich	Kadra zarządzająca z 12 firm zatrudniający migrantów, na terenie Gminy Jarocin
4	Ankieta dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowej	199 uczniów (SP - 164, SPP- 35)
5	Wywiady z ekspertami: nauczycielami szkół podstawowych i ponadpodstawowej	Nauczyciele (4 osoby) uczący w szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych w Gminie Jarocin
6	Wywiady z ekspertami: funkcjonariuszami, urzędnikami	2 pracowników JST 1 policjant z KPP w Jarocinie
7	Wywiady z rodzicami TNC dzieci szkolnych	Rodzice dzieci uczęszczających do szkół Gminy Jarocin 10 osób: 1 - Gruzja, 8 - Ukraina, 1-Argentyna
8	Wywiady z TNC	7 osób: 2- Mołdawia, 2- Gruzja, 2-Ukraina, 1-Argentyna
9	Krótkie wywiady z seniorami narodowości polskiej	Seniorzy (3 osoby) aktywnie uczestniczący w życiu kulturalnym miasta i w aktywnościach dla nich proponowanych
10	Krótkie wywiady kwestionariuszowe z mieszkańcami	44 mieszkańców Jarocina narodowości polskiej
11	Zogniskowany wywiad grupowy z pracownikami Urzędu Miasta i radnymi	6 osób: Sekretarz Gminy Jarocin, przedstawiciele Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu, przedstawiciele Centrum Usług Społecznych oraz troje radnych,
12	Zogniskowany wywiad grupowy z aktywnymi obywatelami	8 osób reprezentujących różne obszary życia społecznego miasta i gminy Jarocin
13	Badanie danych zastanych	Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Jarocin; Strategia Polityki Społecznej Województwa Wielkopolskiego do roku 2030.

4. Pytania badawcze, na które odpowiada diagnoza²

- Jak rozumiana jest przez mieszkańców miasta i gminy integracja i jakie są potrzeby i bariery z nią związane?
- Na jakie trudności napotykają cudzoziemcy w zakresie: komunikacji, relacji ze społecznością goszczącą, dostępu do usług społecznych, warunków pracy i płacy.
- Co sprzyja rozwojowi współpracy, dobrego sąsiedztwa, bezpieczeństwa i dobrobytu mieszkańców Jarocina?

5. Wyniki przeprowadzonych badań (zgodnie z opisanym w tabeli narzędziami badawczymi)

Przy każdym z wymienionych badań podajemy krótkie streszczenie jego wyników oraz odniesienie do załącznika, którym jest formularz ankiety lub scenariusz wywiadu. Wypełnione formularze ankiet oraz zapisy wywiadów znajdują się w archiwum Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Jarocin oraz w Urzędzie Miejskim w Jarocinie.

I. Ankieta dla mieszkańców Jarocina

patrz: załącznik nr 1

66,5% respondentów oceniło obecność migrantów w Jarocinie bardzo negatywnie i negatywnie, a 22 % – naturalnie lub odmówiło odpowiedzi.

290 osób opowiedziało się za odmówieniem prawa do mieszkania w Jarocinie osobom z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa, używając słów: deportacja, odmowa zamieszkania, usunięcie z miasta.

Na pytanie o sposoby na bezpieczne, ciekawe i dostatnie życie mieszkańców miasta, niezależnie od narodowości najczęściej padały odpowiedzi:

- zwiększenie patroli policji,
- deportacja migrantów,
- obecność migrantów, ale tylko tych, co znają język polski i dostosowali się do zasad i stylu życia Polaków,
- edukacja mieszkańców w zakresie tolerancji,
- rozwinięcie rynku pracy.

² Pytania badawcze odnoszą się do zagadnień, które nas, jako Partnerstwo, interesują w kontekście wspierania integracji mieszkańców miasta i gminy. Nie są to pytania, które bezpośrednio zadaliśmy respondentom w ramach ankiet czy wywiadów. To pytania, na które szukaliśmy odpowiedzi w toku tej diagnozy.

Nieliczne były odpowiedzi wskazujące na ekonomiczne korzyści z pracy migrantów oraz doceniające wielokulturowość jako zasób lokalny.

II. Ankieta dla migrantów (wersje językowe: RU, UA, ES)

patrz: załącznik nr 2

Za najbardziej pomocne wsparcie w integracji uznano: porady prawne, informacje o dostępnych usługach społecznych, pomoc w tłumaczeniu dokumentów, programy edukacyjne na temat praw obywatelskich w Polsce. Jeśli chodzi o poczucie bezpieczeństwa, większość osób z doświadczeniem migracji i uchodźstwa czuje się bardzo bezpiecznie lub bezpiecznie. Na pytanie „Czy czujesz, że jesteś akceptowany/a przez lokalną społeczność?” najczęściej odpowiadano: „Tak” i „Różnie, zależy od sytuacji”. Swoją sytuację finansową większość respondentów oceniło jako przeciętną i stabilną.

Na pytanie „Czy masz dostęp do programów wsparcia socjalnego w gminie Jarocin (np. zasiłki, pomoc mieszkaniowa) większość respondentów odpowiadała „NIE”, a mniejszość – „TAK” lub „NIE WIEM”.

Większość respondentów mieszka w Gminie Jarocin od 1 do 3 lat, kolejna grupa od 4 do 6 lat, pozostali do 1 roku lub powyżej 6 lat.

III. Ankieta dla pracodawców zatrudniających pracowników z krajów trzecich

patrz: załącznik nr 3

Pracowitość to najczęściej doceniana cecha cudzoziemskich pracowników.

Firmy dostrzegają także inne plusy wynikające z zatrudniania migrantów: wzbogacenie zespołu o różnorodne doświadczenia i umiejętności oraz zwiększenie efektywności dzięki otwartości kulturowej.

Najczęściej zgłaszane trudności: bariera językowa, różnice w kulturze pracy oraz brak odpowiednich kwalifikacji.

Najczęstsze trudności integracyjne związane są z problemami z komunikacją między pracownikami.

Kursy języka polskiego, spotkania integracyjne oraz ułatwienie uczestnictwa w wydarzeniach lokalnych to najczęstsze propozycje na rzecz integracji cudzoziemców.

Najczęściej zatrudniani są pracownicy z Ukrainy – zdecydowanie dominują w zestawieniu. Pojawiają się też inni przedstawiciele Ameryki Południowej i Środkowej (np. Kolumbia, Argentyna, Wenezuela, Paragwaj, Gwatemala).

Widać dużą różnorodność etniczną i geograficzną – 27 narodowości w 12 firmach, które zatrudniają cudzoziemców.

IV. Ankieta dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowej

patrz: załącznik nr 4

W ankiecie wzięło udział 199 uczniów, z czego 164 to uczniowie szkół podstawowych (kl. 7-8), 35 – szkół ponadpodstawowych

54,8% odpowiedzi udzieliły dziewczyny, 43,7 chłopcy. Znaleźli się również respondenci niechęćcy podać swojej płci.

93% respondentów posiada w klasie osoby innej narodowości niż polska.

72% uczniów odpowiedziało, że dogaduje się bardzo dobrze, dobrze lub neutralnie z uczniami innej narodowości. Pozostali 28% twierdzi, że dogaduje się z nimi słabo lub bardzo słabo.

Znaczna większość zaznaczyła w ankiecie, że pomaga lub czasami pomaga uczniom z innych krajów w nauce lub komunikacji.

Najbardziej atrakcyjnymi formami spędzania zorganizowanego czasu wolnego są wycieczki/wyjazdy (62,8%) oraz wydarzenia sportowe (44,7%), co może sugerować nam pole do działania w dalszej integracji.

Jeżeli chodzi o zajęcia związane z wielokulturowością, w których respondenci chcieliby uczestniczyć w większości były to wyjazdy w towarzystwie międzynarodowym, kolejną najliczniej wybieraną odpowiedzią były seanse filmowe w obcych językach oraz spotkania z przedstawicielami innej narodowości.

61,8% uczniów biorących udział w ankiecie uważa, że integracja uczniów z innych krajów jest bardzo ważna i ważna. 16% odpowiedziało, że nie wie. 22% uważa ją za niezbyt ważną.

Blisko 70% uczniów było świadkiem sytuacji, w której uczeń innej narodowości był wykluczony lub poczuł się źle z powodu swojego pochodzenia lub nie wie czy taka sytuacja miała miejsce.

Większość respondentów wskazuje, że pomóc w ograniczeniu/przeciwdziałaniu ww. sytuacji mogłoby wyciąganie konsekwencji z zachowań dyskryminacyjnych, edukacja na temat różnych kultur oraz zajęcia rozwijające empatię i współpracę.

V. Wywiady z ekspertami: nauczycielami szkół podstawowych i ponadpodstawowej:

patrz: załącznik nr 5

Respondenci to:

Nauczyciel matematyki pracuje w dwóch szkołach, łącznie uczy się tam uczniów 30 cudzoziemskich: pierwszej szkole: 5 z Argentyny, 1 z Gwatemali, 1 z Ukrainy, w drugiej szkole: 20 z Kolumbii, 3 z Ukrainy.

Nauczycielka języka polskiego jako obcego (jedna szkoła): 12 uczniów z Ukrainy, wcześniej pracowała z uczniem z Mołdawii.

Nauczyciele szkoły ponadpodstawowej w Jarocinie: uczą 30 uczniów, głównie z Ukrainy, Gruzji, Kolumbii, Argentyny, w przeszłości byli tam również uczniowie z Paragwaju i Białorusi.

Co nauczyciele lubią i cenią w uczniach z innych krajów.

Wymieniono: otwartość, szczerłość, bezpośredniość – szybko przechodzą na „ty”, co skraca dystans; ciepło emocjonalne – młodsze dzieci często się przytulają, okazują uczucia.

Zaangażowanie i chęć nauki języka polskiego – szczególnie u tych, którzy planują pozostać w Polsce.

Motywacja, zwłaszcza gdy uczniowie są świadomi, że chcą zostać w Polsce, są ambitni i pracowici.

Dzieli się chętnie swoją kulturą, literaturą, sztuką, kuchnią (np. podczas wielokulturowych spotkań świątecznych).

Sympatia i wdzięczność – uczniowie doceniają warunki stworzone w szkole. Nauczycielka j. polskiego jest pod wrażeniem szybkiego przyswajania trudnej gramatyki polskiej.

Uczniowie z południa są bardzo ekspresyjni i ciepli, co wpływa pozytywnie na relacje.

Wyzwania pojawiają się w pracy z uczniami cudzoziemskimi.

Bariera językowa to najczęstszy problem. Uczniowie często nie znają w ogóle języka polskiego (szczególnie nowo przybyli z Ukrainy), jest to język trudny, zwłaszcza w przedmiotach takich jak historia, biologia, chemia.

Uczniowie muszą uczyć się kilku języków obcych naraz: polskiego, angielskiego, niemieckiego, co bywa przeciążające.

Translator nie zawsze radzi sobie ze słownictwem naukowym (biologia, chemia). Innym wyzwaniem są różnice kulturowe: święta religijne mają różne terminy dla katolików i prawosławnych. Odmienne rozumienie słów – niektóre polskie słowa mają negatywne skojarzenia w innych językach.

Uczniowie i rodzice z krajów południowych nie przywiązują dużej wagi do punktualności.

Uczniowie z Ukrainy czy Ameryki Południowej inaczej interpretują niektóre wydarzenia historyczne niż ma to miejsce w polskim kanonie.

Zwrócono uwagę na problemy organizacyjne i systemowe:

Brak asystentów międzykulturowych, nauczycieli znających język uczniów (ukraiński, rosyjski, hiszpański).

Brak narzędzi diagnostycznych – trudność w rozpoznaniu np. dysleksji u ucznia, który nie zna polskiego.

Zbyt krótki czas lekcji – trudność pogodzenia potrzeb polskich uczniów i cudzoziemców.

Uczniowie w szkołach zawodowych są grupowani według kierunku zawodowego, a nie poziomu językowego, co utrudnia pracę.

Propozycje rozwiązań

Wsparcie technologiczne i oddolne działania:

- aplikacje do tłumaczeń (Google Translate, Tłumacz Obiektów).
- pomoc starszych uczniów i kolegów znających lepiej język polski.
- wzmacnianie motywacji uczniów i rodziców do integracji i nauki języka.

Rozwiązania organizacyjne i systemowe:

- oddziały przygotowawcze – nauka języka polskiego i przedmiotowego (np. chemii po polsku),
- słowniki pojęć edukacyjnych dla poszczególnych przedmiotów, tłumaczone na języki uczniów,
- zwolnienie z jednego języka obcego (np. niemieckiego), by skupić się na polskim,
- broszury informacyjne dla rodziców obcokrajowców na temat systemu edukacji w Polsce.

Wspieranie w szkole integracji uczniów cudzoziemskich

Na poziomie dydaktycznym:

- praca w mieszanych grupach (np. 4-osobowych), zadania wymagające współpracy,
- dodatkowe lekcje języka polskiego – w szkołach podstawowych i średnich,
- zajęcia wyrównawcze z przedmiotów.

Na poziomie społecznym:

- wspólne świętowanie (np. śniadania wielkanocne z kuchnią różnych krajów),
- udział w konkursach, przedstawieniach, wycieczkach krajowych i zagranicznych (np. do Hiszpanii),
- starsi uczniowie pomagają nowym uczniom i ich rodzinom w integracji i nauce języka.

Kompetencje i szkolenia przydatne nauczycielom.

Obszary wymagające rozwoju to:

- znajomość języków obcych – zwłaszcza ukraińskiego, rosyjskiego, hiszpańskiego,
- umiejętność pracy z uczniami z traumą i doświadczeniem migracji.
- szkolenia kulturowe – poznanie zwyczajów, norm, systemów wartości uczniów, z różnych krajów,
- kompetencje cyfrowe – lepsze wykorzystanie technologii do tłumaczeń i nauczania,
- szkolenia metodyczne – jak uczyć przedmiotów w klasach wielojęzycznych i wielokulturowych,
- potrzeba wsparcia systemowego i współpracy między nauczycielami, pedagogami i dyrekcją.

VI. Wywiady z ekspertami: funkcjonariuszami, urzędnikami

patrz: załącznik nr 6

Wywiady zostały przeprowadzone z dwiema osobami pracującymi w Urzędzie Miasta i Gminy oraz z policjantem. Według nich, aby integracja przebiegała skutecznie, powinniśmy zacząć od informowania i edukowania ludzi, że migracja jest procesem naturalnym. Dodatkowo migranci powinni edukować się w zakresie polskiej kultury i zasad w niej obowiązujących. Respondenci wskazują na duży wpływ, a nawet manipulację, mediów w zakresie kształtowania niechętnych migrantom postaw.

Jeden z urzędników wskazał na potrzebę rozszerzenia oferty edukacji językowej oraz oferty związanej z pomocą społeczną, wyglądającej tak, jak w Norwegii, gdzie migrant idzie do jednego miejsca i otrzymuje się wszystkie potrzebne informacje o swoim życiu w Norwegii.

Respondenci twierdzą, że integracja w gminie Jarocin na ten moment nie przebiega skutecznie i wskazują na możliwość narastania napięć społecznych, które w przyszłości mogą prowadzić do bójek, nieporozumień i konfliktów.

Działania sugeruje się zacząć od szkoły, gdzie dzieci i młodzież są bardziej otwarte na nową rzeczywistość i mają codzienny kontakt z osobami innej narodowości.

VII. Wywiady z rodzicami TNC dzieci szkolnych

patrz: załącznik nr 7

Wywiady te przeprowadzono głównie z osobami, które przyjechały do Polski po wybuchu wojny w Ukrainie, a obecnie czują się zasymilowane z polską społecznością.

Kobiety podkreślają, że są osobami radosnymi, które nie przejmują się negatywnymi komentarzami czy zachowaniem innych np., brakiem odpowiadania „dzień dobry” bądź pytania, kiedy wyjeżdżają stąd (z Polski). Często osoby z Ukrainy podkreślają, że podejście do drugiego człowieka zależy od wykształcenia, obycia, patrzenia na świat itp. Mają pełną świadomość potrzeby i gotowość, żeby poznać polską kulturę, uczyć się języka polskiego, historii, zapoznać się z obrzędami religijnymi, tradycjami.

W większości nie mają dalekosiężnych planów, liczy się tu i teraz, „czas pokaże co będzie”. Osoby udzielające odpowiedzi widzą w Polsce perspektywy dla swoich dzieci, jednak sami chcieliby wrócić do Ukrainy. Rodzice aktywnie uczestniczą w edukacji dzieci.

Pewna mama stwierdziła, że jej dziecko nie będzie uczestniczyło w lekcjach religii. Jednak po pewnym czasie zmieniła zdanie i doszła do wniosku, że warto poznać naszą wiarę, pomimo, że innego wyznania.

Mama stwierdziła, że sporo jest tam trudnego słownictwa, co wzbogaca język. Są wdzięczni za okazaną pomoc i serce.

VIII. Wywiady z migrantami (głównie zarobkowymi)

patrz: załącznik nr 9

W wywiadzie wzięło udział 7 osób: 2 osoby z Mołdawii, 2 osoby z Gruzji, 2 osoby z Ukrainy i 1 osoba z Argentyny.

Każdy z nich przybył do Polski w innym czasie. Mieszkają na terenie gminy od 3 lat lub dłużej. Do pracy w gminie przyjechało 6 osób, w czasie wojny tylko jedna kobieta.

Na pytanie o wsparcie większość odpowiedziała, że otrzymała wszelkie niezbędne wsparcie od swojego pracodawcy, a także sąsiadów, oraz otrzymywała pomoc dla dzieci w szkole.

Na pytanie „czy spotkałeś/aś się z sytuacjami, w których poczułeś/aś się niezrozumiany/a lub odrzucony/a?” odpowiedzi były podzielone: połowa odpowiedziała, że nie ma takich sytuacji, a reszta odpowiedziała, że tak, spotkała się z takimi sytuacjami i nadal się z nimi spotyka.

Na pytanie o działania pomocne w integracji odpowiadali, że pomoc informacyjna, pomoc w nauce języka, pomoc w tłumaczeniu, integracja z sąsiadami, pomoc w organizacji wspólnych świąt – to dla nich najważniejsze rodzaje pomocy.

Na pytanie „co mogłoby poprawić Twoje poczucie bezpieczeństwa w Polsce?” odpowiedziały, że czują się bezpiecznie. Dla niektórych porządek z dokumentami jest gwarancją bezpieczeństwa. Dla innych bezpieczeństwo dzieci jest najważniejsze.

„Czy czujesz, że masz łatwy dostęp do usług publicznych, takich jak opieka zdrowotna, edukacja, pomoc socjalna? Jeśli nie, to co mogłoby się zmienić?” – Na to pytanie część osób odpowiedziała, że dla nich głównym problemem są kwestie medyczne. Niektórzy odpowiedzieli, że nie zostali w pełni poinformowani o tym, do czego mają dostęp, a do czego nie.

IX. Krótkie wywiady z seniorami narodowości polskiej

patrz: załącznik nr 9

Wywiady zostały przeprowadzone z seniorkami narodowości polskiej, które aktywnie uczestniczą w życiu kulturalnym miasta oraz aktywnościach dla nich przygotowanych.

Tylko jedna z pytanych kobiet wskazała, że zauważa na co dzień wiele osób innych narodowości w swoim najbliższym otoczeniu. Wymienia osoby, pracujące na terenie miasta oraz korzystające z aktywności kulturalnych.

Pozostałe osoby nie zauważają obecności cudzoziemców w swoim najbliższym otoczeniu. Zauważają je tylko podczas korzystania z oferty zajęć dla seniorów oraz wydarzeń kulturalnych.

Tylko dwie z pytanych powiedziały, że miały okazję nawiązać kontakty ze spotykanymi osobami zza granicy. Wskazują, że ludzie ci są uprzejmi, towarzyscy, niesprawiający większych trudności w kontaktach.

Z wypowiedzi wybrzmiewa przekonanie, że cudzoziemcy przebywający w Polsce zasługują na taki sam szacunek, jakiego oczekują Polacy wyjeżdżający za granicę.

Na pytanie o zauważone zmiany w społeczności lokalnej spowodowane obecnością migrantów, dwie z pytanych osób wymieniają: zmniejszoną ilość miejsc pracy dla polskich mieszkańców miasta oraz większą ilość brudu i bałaganu w mieście. Jedna z pytanych osób nie wskazała żadnych zauważalnych zmian w otoczeniu spowodowanych obecnością migrantów.

X. Krótkie wywiady kwestionariuszowe z mieszkańcami

patrz: załącznik nr 10

Wywiady zostały przeprowadzone na grupie 41 stałych mieszkańców Jarocina narodowości polskiej. Respondenci mieli wskazać korzyści i wyzwania związane z obecnością cudzoziemców w Jarocinie oraz zaproponować działania mające na celu integrację obcokrajowców z polskimi mieszkańcami miasta.

Korzyści:

16 osób wskazało konkretne korzyści z obecności obcokrajowców w Jarocinie.

6 osób nie ma zdania lub ma neutralny stosunek do cudzoziemców

19 osób nie widzi żadnych korzyści z obecności obcokrajowców w Jarocinie.

Wśród korzyści najczęściej wymieniane były pracowitość oraz sprawy związane z gospodarką. Kilku respondentów podkreśla kwestie związane z różnorodnością i wzbogaceniem kulturowym.

Pomimo że większość respondentów nie widzi żadnych korzyści wynikających z obecności cudzoziemców, tylko 5 osób z tej grupy ma jednoznacznie negatywny stosunek do obcokrajowców. Warto też podkreślić, że 4 osoby z tej grupy respondentów proponują konkretne działania mające na celu poprawę integracji.

Wyzwania:

38 osób wskazało wyzwania związane z obecnością obcokrajowców w Jarocinie, 1 osoba nie określiła wyzwań, 2 osoby nie dostrzegają żadnych wyzwań związanych z obecnością obcokrajowców w Jarocinie (osoby te wskazują tylko korzyści).

Wśród wyzwań pojawiają się najczęściej bariery językowe i kulturowe, problemy z akceptacją, złe zachowanie, zagrożenie przestępczością i spadkiem poziomu bezpieczeństwa w mieście. 7 osób wskazało bariery językowe jako jedyne wyzwanie.

Działania:

18 osób wskazało działania mające poprawić poziom integracji obcokrajowców z mieszkańcami Jarocina. 19 osób nie wskazało konkretnych działań w tym kierunku (brak zdania, neutralność).

4 osoby niechętnie odnoszą się do jakichkolwiek działań integrujących, są przeciwni przyjmowaniu obcokrajowców.

Wśród konkretnych działań integrujących respondenci najczęściej wskazują na wydarzenia kulturalne, imprezy, festyny, ale również na zajęcia edukacyjne (językowe, dla dzieci).

XI. Zogniskowany wywiad grupowy z pracownikami Urzędu Miasta i radnymi

W wywiadzie wzięło udział troje radnych oraz Sekretarz Gminy, dyrektor Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu i Dyrektor Centrum Usług Społecznych.

Respondenci zostali poproszeni o odpowiedź na dwa pytania.

1. *Jaki, na podstawie doświadczenia płynącego z Państwa pracy, widzą Państwo wpływ migrantów na różne obszary rozwoju miasta?*

W odpowiedzi wskazywano na obecność migrantów w różnych sferach życia miejskiego, wpływ na demografię (dzieci, młodzież) oraz na ekonomię gminy.

Szczególną uwagę respondenci poświęcili szkole jako miejscu najbardziej efektywnej integracji.

Mówiono o miejscach sprzyjających integracji i tworzących się relacjach sąsiedzkich, oraz o ważnej roli sportu i kultury w integracji.

Wskazywano na wyzwania, gdzie na pierwszym miejscu plasuje się bariera językowa, które jest dwustronna, dotyczy zarówno migrantów jak i osób pracujących w instytucjach publicznych, którzy mają kontakt z osobami przybyłymi z innych krajów.

2. *O co warto się zatroszczyć, w perspektywie strategicznej, żeby integracja społeczna w mieście rozwijała się z pożytkiem dla wszystkich mieszkańców?*

W odpowiedzi na to pytanie wymieniono:

zadbanie o stworzenie migrantom możliwości realizacji swoich pomysłów w kulturze i edukacji, wspieranie talentów, naukę zarówno języka polskiego jak i języków obcych, zaangażowanie i współpracę polskich środowisk, w których żyją/uczą się/pracują migranci.

XII. Zogniskowany wywiad grupowy z aktywnymi obywatelami

W wywiadzie wzięło udział 8 osób reprezentujących różne obszary życia społecznego miasta i gminy Jarocin.

Respondenci zostali poproszeni o odpowiedź na dwa pytania.

1. *Jak migranci i uchodźcy zamieszkali na terenie miasta i gminy wpływają na życie społeczne, ekonomiczne i kulturalne miasta i okolic?*

Wymieniono obszary życia miast i gminy, w których integracja jest najbardziej widoczna. Są to placówki edukacyjne, miejsca sportu i rozrywki, sklepy, boiska, parki i małe sąsiedztwa.

Mówiono o tym, że mało znane są wśród polskich mieszkańców fakty dotyczące wkładu pracujących migrantów (szczególnie pochodzących z Ameryki Płd., Azji i Afryki) w lokalną gospodarkę. Wskazano na zjawisko radykalizacji niechętnych migrantom postaw.

Przejrzano się zjawisku bariery językowej jako jednej z głównych przeszkód w integracji. Bariera językowa działa w dwie strony: ze strony gości (nieznajomość polskiego) i ze strony społeczności goszczącej (brak znajomości języków gości na poziomie komunikacyjnym)

2. Jakie są Państwa pomysły na działania ingerujące?

Respondenci zaproponowali wiele pomysłów działań integracyjnych, które oparte są na lokalnych zasobach wiedzy, kultury. Zwrócono uwagę na fakt, że warto inicjować raczej działania oparte na podobieństwach niż na prezentowaniu różnic. Ważnym elementem integracji jest dostępność oferty kulturalnej promowanej w językach migrantów, docierającej do adresatów – migrantów w ich miejscach pracy i zamieszkania.

XIII. Badanie danych zastanych/statystyk

Analizowane dokumenty strategiczne gminy, *Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Jarocin* oraz *Strategia Polityki Społecznej Województwa Wielkopolskiego do roku 2030* nie zawierają wielu zapisów poświęconych integracji jako takiej.

Dokumenty nie zawierają szczegółowych informacji na temat organizacji wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych czy sportowych dla cudzoziemców w Gminie Jarocin. Jednakże, w ramach rewitalizacji, warto uwzględnić organizowanie takich wydarzeń, które mogą przyczynić się do integracji cudzoziemców z lokalną społecznością.

Dokumenty nie zawierają też informacji na temat opinii mieszkańców Jarocina na temat obecności cudzoziemców. Jednakże, w ramach rewitalizacji, warto uwzględnić działania mające na celu poprawę postrzegania cudzoziemców przez lokalną społeczność, takie jak organizowanie spotkań informacyjnych czy kampanii edukacyjnych.

Dokumenty wskazują na potrzebę zapewnienia poczucia bezpieczeństwa wszystkim mieszkańcom, w tym cudzoziemcom. W ramach rewitalizacji, warto uwzględnić działania mające na celu poprawę poczucia bezpieczeństwa, takie jak współpraca z lokalnymi służbami porządkowymi czy organizowanie spotkań integracyjnych.

6. Wnioski i rekomendacje z badań

Wnioski i rekomendacje zapisano zgodnie z pytaniami badawczymi:

- Jak rozumiana jest przez mieszkańców miasta i gminy integracja i jakie są potrzeby i bariery z nią związane?
- Na jakie trudności napotykają cudzoziemcy w zakresie: komunikacji, relacji ze społecznością goszczącą, dostępu do usług społecznych, warunków pracy i płacy.
- Co sprzyja rozwojowi współpracy, dobrego sąsiedztwa, bezpieczeństwa i dobrobytu mieszkańców Jarocina?

I. Jak rozumiana jest przez mieszkańców miasta i gminy integracja i jakie są ich potrzeby oraz oczekiwania nią związane?

Integracja najczęściej postrzegana jest jako pomoc świadczona migrantom przez społeczność goszczącą. W tym duchu organizowane są zajęcia podnoszące znajomość języka polskiego i kultury polskiej oraz lokalnej, pomoc prawna, wsparcie w korzystaniu z usług publicznych. Respondenci polscy często, wobec hasła: integracja, odwołują się do serdecznej i spontanicznej pomocy, jakiej mieszkańcy udzielili uchodźczynie i uchodźcom z zaatakowanej przez Rosję w 2022 roku Ukrainy.

W ankietach i wywiadach zadano pytania o wpływ osób z doświadczeniem migracji i uchodźstwa na rozwój miasta. I tu najczęściej wyrażano opinie związane z gospodarką i strukturą demograficzną: rozwój lokalnych przedsiębiorstw dzięki pracy emigrantów zarobkowych, przyrost liczby ludności, większą liczbę dzieci w szkołach (nie ma potrzeby zamykania oddziałów z powodu zbyt małej liczby dzieci polskich). Do tego dodawano moc nabywczą społeczności migranckiej: zakupy towarów i usług, wynajem mieszkań.

W obszarze wartości deklaracyjnych (czyli wskazywanych przez respondentów jako pożądane, ale bez przywołania konkretnych przykładów) pojawiają się: różnorodność kulturowa, nauka języków obcych dla Polaków, wspólne (wielokulturowe) projekty, udział migrantów w debacie społecznej.

Podawano jednak wiele przykładów udziału osób pochodzenia ukraińskiego w ofercie kulturalnej miasta (chóry, zajęcia dla dzieci i dorosłych), oddolnych inicjatyw sportowych (mecze piłki nożnej) i wydarzeń dla dzieci.

Głównym oczekiwaniem społeczności polskiej wobec migrantów jest to, by znali oni język polski w stopniu komunikatywnym. Nie ma znaczenia dla polskich respondentów, na ile język ten jest potrzebny samym migrantom, na przykład pracownikom, którzy pracę w polskim zakładzie traktują tymczasowo. Starsi respondenci, którzy mają

doświadczenie zarobkowych do Niemiec i innych zamożnych krajów w latach 80.-90., mają większe niż młodzi zrozumie dla różnych strategii życiowych migrantów. Drugim, po znajomości polskiego, oczekiwaniem jest, aby cudzoziemcy przestrzegali prawa i norm społecznych. Wszelkie wykroczenie są natychmiast zauważane i komentowane.

Polscy respondenci najczęściej nie są szczególnie ciekawi osób z innych krajów, i odwrotnie: migranci też wolą pozostawać w swoim kręgu. Jest to zrozumiałe, bowiem budowanie kapitału wiążącego (czyli w obrębie własnej grupy) wymaga mniej energii i ryzyka.

Warto:

Poznać się na różnych płaszczyznach życia: historii osobistych (migrantów i uchodźców, ale też Polaków, którzy doświadczyli migracji zarobkowej).

Wspierać oddolne inicjatywy integracyjne (może z pomocą minigrantów?).

Wspierać naturalne sytuacje integracyjne: sąsiedztwa, grupy zainteresowań (np. sportowców), rodziców dzieci i podobnym wieku, osoby z podobnym doświadczeniem życiowym.

Zlokalizować i zadbać o miejsce neutralne (powierzchnie dostępne), gdzie osoby różnych narodowości i kultur czują się dobrze (np. parki).

II. Na jakie trudności napotykają cudzoziemcy w zakresie: komunikacji, relacji ze społecznością goszczącą, dostępu do usług społecznych, warunków pracy i płacy.

A) Język polski i języki narodowe migrantów

Bariera językowa uznana została, zarówno przez respondentów polskich jak i cudzoziemców za kluczową barierę w integracji. Nie zawsze nauka polskiego jest priorytetem migrantów, szczególnie tych, którzy przyjechali na krótko, w celach zarobkowych lub traktują Polskę jako przystanek w drodze do innego kraju. Polscy mieszkańcy oczekują od migrantów i uchodźców, że ci nauczą się możliwie szybko naszego języka. Jednak nawet bez tej umiejętności migranci pozostają pracownikami, płatnikami podatków, klientami, odbiorcami usług. Umożliwienie im komunikacji na podstawowym poziomie (bez ich znajomości polskiego) jest inwestycją w jakość życia w mieście i spełnia postulat dostępności (usług społecznych, oferty kulturalnej, przestrzeni publicznej).

Podniesienie umiejętności komunikacyjnych dzięki znajomości języków (polskiego i innych języków) ułatwi codzienne życie i pracę. Dlatego warto rozwijać działania, takie jak:

- organizacja lekcji i konwersacji dla osób dorosłych,
- pomoc w kontaktach ze służbą zdrowia tym, którzy bardzo słabo znają polski
- realizacja szkoleń i kursów doszkalających w językach obcych dla pracowników instytucji publicznych,

- wsparcie dla nauczycieli w przełamywaniu bariery wynikającej z nieznajomości języka polskiego przez uczniów,
- nauczyciele zawodu potrzebują tłumaczeń na ukraiński i hiszpański najważniejszych pojęć z zakresu przedmiotów zawodowych
- uczniów z niską znajomością polskiego warto zwolnić z zajęć drugiego języka obcego i czas ten przeznaczyć na polski.

B) Skuteczny przepływ informacji

Informacja zapewnia dostęp do usług i zwiększa samodzielność mieszkańców. Szczególnie ważna jest dla nowych mieszkańców, gdyż brak dostępnej i aktualnej informacji skutkuje wykluczeniem. Fałszywa informacja, w przypadku polskich mieszkańców, prowadzi do pojawiania się nieprawdziwych i często krzywdzących opinii na temat migrantów. Warto rozważyć następujące działania:

- opracowanie i wydanie (np. w wersji cyfrowej) przewodnika/informatora w 3 lub 4 językach zawierającego najważniejsze informacje oraz dane kontaktowe dotyczące rodzajów udzielanego go wsparcia, oferty edukacyjnej i kulturalnej oraz zasobów gminy,
- posługiwanie się w przestrzeni publicznej, obok tekstów, infografikami, które będą zrozumiałe dla osób nie znających języka polskiego (ale też dla Polaków, nie mogących przeczytać tekstu),
- przygotowanie i dystrybucja kalendarza imprez kulturalnych i sportowych w językach migrantów,
- opracowanie mapy dostępnych miejsc rekreacyjnych, kulturalnych na terenie gminy z wypisanymi dniami i godzinami ich działania,
- przekazywanie prawdziwych i aktualnych informacji (media, media społecznościowe) na temat roli migrantów w życiu miasta

C) Znajomość prawa i zasad społecznych

Wzajemne relacje migrantów/uchodźców ze społecznością goszczącą zależą od jednakowego rozumienia panujących praw, zasad i obyczajów. Warto rozważyć różne działania. O ile formalne przepisy wszyscy mieszkańcy powinni respektować, o tyle różne style życia (ekspresja, sposób korzystania z przestrzeni publicznej, sposób spędzania wolnego czasu) zależą od indywidualnych zwyczajów. Warto z jednej strony zadbać o znajomość prawa i zasad społecznych przez wszystkich, a z drugiej dać przestrzeń/ zachęcić do prezentacji zasobów różnych kultur. Warto rozważyć następujące działania:

- informowanie migrantów o prawach i obowiązkach osób zamieszkałych na terenie Polski,

- szkolenie osób stykających się w ramach swojej pracy z wymogami w zakresie norm i obyczajów innych, niż w ich ojczystych krajach,
- konsultacje w zakresie rozumienia dokumentów prawnych (umów o pracę, umów najmu),
- pomoc przy wymianie zagranicznego prawa jazdy oraz innych procedur urzędowych.

D) Dobrostan psychiczny i poczucie bezpieczeństwa

Poczucie bezpieczeństwa i zadowolenie z miejsca zamieszkania jest kluczowe dla długofalowych planów związanych z miejscem zamieszkania, podejmowania pracy i inwestowania. Żeby wszyscy mieszkańcy czuli się dobrze w swoich miejscach zamieszkania, warto zadbać o:

- monitoring (aktualizowanie danych) dotyczących liczby osób z doświadczeniem migracji i uchodźstwa zamieszkałych na terenie miasta i gminy,
- realizację warsztatów dla uczniów o współpracy i komunikacji bez przemocy, pracy lub nauki w grupie,
- organizowanie wydarzeń sportowych, kulturalnych i wspólnych podróży jako przestrzeni dla integracji młodzieży z różnych krajów,
- korzystanie z zasobów, jakie daje wielokulturowość w budowaniu wizerunku miasta,
- zapewnienie pomocy psychologicznej w rodzimym języku dla dzieci, które opuściły Ukrainę w trybie wyczerpującej ucieczki oraz innych dzieci tego potrzebujących,
- zapewnienie pomocy psychologicznej w rodzimym języku dla osób żyjących według strategii przetrwania,
- organizacja międzykulturowych wydarzeń społecznych, tj. pikniki, koncerty, festiwale filmowe itp.,
- reagowanie na dezinformację i szerzenie fałszywych informacji, które wynika z niechęci wobec migrantów,
- debaty na forum miasta na temat różnorodności, integracji i roli migrantów w rozwoju lokalnym,
- zapewnienia transportu miejskiego działającego w weekendy i wieczorami.
- wspieranie małej przedsiębiorczości migrantów,
- wprowadzenie do oferty czasu wolnego (kulturalnej, sportowej, gastronomicznej) elementów wywodzących się z kultur innych krajów
- zadbanie o życie duchowe/religijne dla osób innych wyznań/innych języków.

III Co sprzyja rozwojowi współpracy, dobrego sąsiedztwa, bezpieczeństwa i dobrobytu mieszkańców Jarocina?

Międzysektorowa współpraca lokalna, w opinii wielu respondentów, to narzędzie, dzięki któremu wyzwaniem jakim jest obecność tak wielu migrantów i uchodźców na terenie miasta i gminy, może stać się atutem. Z punktu widzenia rozwoju miasta szczególnie cenni są obywatele legalnie pracujący (podatnicy), nabywcy towarów i usług lokalnych, młodzi ludzie wiążący swoją przyszłość z miastem. Aby mogli i chcieli tu zostać, powinni mieć szeroki dostęp do oferty usług miejskich, kultury i edukacji. Znajomość polskiego jest oczywiście pożądana, ale nie zawsze i nie od razu jest osiągalna. Warunki pracy (umowa, płaca, możliwość rozwoju zawodowego) to, obok warunków mieszkaniowych i edukacyjnych (szkoły), najważniejsze czynniki wpływające na więź z miastem i gminą. Z wypowiedzi migrantów wynika, że cenią sobie przestrzeń publiczną miasta i jakość usług. Jednak wielu z nich traktuje Jarocin jako przystanek w podróży.

Warto połączyć siły trzech sektorów, aby wzmocnić chęć pozostania w Jarocinie na długo. Na stałych, nastawionych na rozwój zawodowy pracowników powinno zależeć pracodawcom, a władzom i instytucjom miejskim – na aktywnych i świadomych obywatelach.

Warto pomyśleć o:

- trójsektorowym gremium doradczym, które monitoruje i projektuje rozwiązania,
- ułatwieniu dostępu do wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych dla migrantów
- organizowanie wydarzeń kulturalnych i sportowych przy współpracy społeczności migranckiej,
- zaproszeniu osób profesjonalnie zajmujących się edukacją kulturową lub sztuką z innych krajów (rezydencje artystyczne), którzy wraz z konkretną społecznością przygotują wydarzenie kulturalne.
- systemowe dbanie o integrację w szkołach i przedszkolach, poprzez przygotowanie i wspieranie nauczycieli.

7. Ewaluacja procesu diagnozy

Warto zaplanować badania monitorujące w ramach strategii rozwoju Partnerstwa. Mogą to być na przykład: coroczne ankiety, wywiady z osobami uczestniczącymi w działaniach integrujących, nowelizacja danych, konsultacje społeczne.

Warto przeprowadzić bardziej szczegółowe badania środowiska młodzieżowego/szkolnego. Wydaje się, że szkoła jest miejscem, gdzie integracja ma największą szansę na rozwój.

Warto wykonać badania wśród mieszkańców poniżej 25 r.ż. Udział tej grupy w badaniach jest skromny, a ich opinie mogą okazać się odmienne od negatywnie nastawionej (starszej) większości respondentów.

Warto przeprowadzić badania pod kątem potencjału środowisk migranckich: zasobów kulturowych i społecznych, liderów, gotowości do współpracy lokalnej.

Warto wymienić się danymi i wynikami badań w gronie wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się integracją społeczną.

8. Wnioski i rekomendacje z badań

Wnioski rekomendacje zapisano zgodnie z pytaniami badawczymi:

- Jak rozumiana jest przez mieszkańców miasta i gminy integracja i jakie są potrzeby i bariery z nią związane?
- Na jakie trudności napotykają cudzoziemcy w zakresie: komunikacji, relacji ze społecznością goszczącą, dostępu do usług społecznych, warunków pracy i płacy.
- Co sprzyja rozwojowi współpracy, dobrego sąsiedztwa, bezpieczeństwa i dobrobytu mieszkańców Jarocina?

II. Jak rozumiana jest przez mieszkańców miasta i gminy integracja i jakie są ich potrzeby oraz oczekiwania nią związane?

Integracja najczęściej postrzegana jest jako pomoc świadczona migrantom przez społeczność goszczącą. W tym duchu organizowane są zajęcia podnoszące znajomość języka polskiego

i kultury polskiej oraz lokalnej, pomoc prawna, wsparcie w korzystaniu z usług publicznych. Respondenci polscy często, wobec hasła: integracja, odwołują się do serdecznej i spontanicznej pomocy, jakiej mieszkańcy udzielili uchodźczyźnie i uchodźcom z zaatakowanej przez Rosję w 2022 r. Ukrainy.

W ankietach i wywiadach zadano pytania o wpływ osób z doświadczeniem migracji i uchodźstwa na rozwój miasta. I tu najczęściej wyrażano opinie związane z gospodarką i strukturą demograficzną: rozwój lokalnych przedsiębiorstw dzięki pracy emigrantów zarobkowych, przyrost liczby ludności, większą liczbę dzieci w szkołach (nie ma potrzeby zamykania oddziałów z powodu zbyt małej liczby dzieci polskich). Do tego dodawano moc nabywczą społeczności migranckiej: zakupy towarów i usług, wynajem mieszkań.

W obszarze wartości deklaratywnych (czyli wskazywanych przez respondentów jako pożądane, ale bez przywołania konkretnych przykładów) pojawiają się: różnorodność kulturowa, nauka języków obcych dla Polaków, wspólne (wielokulturowe) projekty, udział migrantów w debacie społecznej.

Podawano jednak wiele przykładów udziału osób pochodzenia ukraińskiego w ofercie kulturalnej miasta (chóry, zajęcia dla dzieci i dorosłych), oddolnych inicjatyw sportowych (mecze piłki nożnej) i wydarzeń dla dzieci.

Głównym oczekiwaniem społeczności polskiej wobec migrantów jest to, by znali oni język polski w stopniu komunikatywnym. Nie ma znaczenia dla polskich respondentów, na ile język ten jest potrzeby samym migrantom, na przykład pracownikom, którzy pracę w polskim zakładzie traktują tymczasowo. Starsi respondenci, którzy mają doświadczenie zarobkowych do Niemiec i innych zamożnych krajów w latach 80.-90., mają większe niż młodzi zrozumie dla różnych strategii życiowych migrantów. Drugim, po znajomości polskiego, oczekiwaniem jest, aby cudzoziemcy przestrzegali prawa i norm społecznych. Wszelkie wykroczenie są natychmiast zauważane i komentowane.

Polscy respondenci najczęściej nie są szczególnie ciekawi osób z innych krajów, i odwrotnie: migranci też wolą pozostawać w swoim kręgu. Jest to zrozumiałe, bowiem budowanie kapitału wiążącego (czyli w obrębie własnej grupy) wymaga mniej energii i ryzyka.

Warto:

Poznać się na różnych płaszczyznach życia: historii osobistych (migrantów i uchodźczyń, ale też Polaków, którzy doświadczyli migracji zarobkowej).

Wspierać oddolne inicjatywy integracyjne (może z pomocą minigrantów?).

Wspierać naturalne sytuacje integracyjne: sąsiedztwa, grupy zainteresowań (np. sportowców), rodziców dzieci i podobnym wieku, osoby z podobnym doświadczeniem życiowym.

Zlokalizować i zadbać o miejsce neutralne (powierzchnie dostępne), gdzie osoby różnych narodowości i kultur czują się dobrze (np. parki).

II. Na jakie trudności napotykają cudzoziemcy w zakresie: komunikacji, relacji ze społecznością goszczącą, dostępu do usług społecznych, warunków pracy i płacy.

C) Język polski i języki narodowe migrantów

Bariera językowa uznana została, zarówno przez respondentów polskich jak i cudzoziemców za kluczową barierę w integracji. Nie zawsze nauka polskiego jest priorytetem migrantów, szczególnie tych, którzy przyjechali na krótko, w celach zarobkowych lub traktują Polskę jako przystanek w drodze do innego kraju. Polscy mieszkańcy oczekują od migrantów i uchodźców, że ci nauczą się możliwie szybko naszego języka. Jednak nawet bez tej umiejętności migranci pozostają pracownikami, płatnikami podatków, klientami, odbiorcami usług. Umożliwienie im komunikacji na podstawowym poziomie (bez ich znajomości polskiego) jest inwestycją w jakość życia w mieście i spełnia postulat dostępności (usług społecznych, oferty kulturalnej, przestrzeni publicznej).

Podniesienie umiejętności komunikacyjnych dzięki znajomości języków (polskiego i innych języków) ułatwi codzienne życie i pracę. Dlatego warto rozwijać działania, takie jak:

- organizacja lekcji i konwersacji dla osób dorosłych,
- pomoc w kontaktach ze służbą zdrowia tym, którzy bardzo słabo znają polski,
- realizacja szkoleń i kursów doskonalących w językach obcych dla pracowników instytucji publicznych,
- wsparcie dla nauczycieli w przełamywaniu bariery wynikającej z nieznajomości języka polskiego przez uczniów,
- nauczyciele zawodu potrzebują tłumaczeń na ukraiński i hiszpański najważniejszych pojęć z zakresu przedmiotów zawodowych,
- uczniów z niską znajomością polskiego warto zwolnić z zajęć drugiego języka obcego i czas ten przeznaczyć na polski.

D) Skuteczny przepływ informacji

Informacja zapewnia dostęp do usług i zwiększa samodzielność mieszkańców. Szczególnie ważna jest dla nowych mieszkańców, gdyż brak dostępnej i aktualnej informacji skutkuje wykluczeniem. Fałszywa informacja, w przypadku polskich mieszkańców, prowadzi do pojawiania się

nieprawdziwych i często krzywdzących opinii na temat migrantów. Warto rozważyć następujące działania:

- opracowanie i wydanie (np. w wersji cyfrowej) przewodnika/informatora w 3 lub 4 językach zawierającego najważniejsze informacje oraz dane kontaktowe dotyczące rodzajów udzielanego go wsparcia, oferty edukacyjnej i kulturalnej oraz zasobów gminy,
- posługiwanie się w przestrzeni publicznej, obok tekstów, infografikami, które będą zrozumiałe dla osób nie znających języka polskiego (ale też dla Polaków, nie mogących przeczytać tekstu),
- przygotowanie i dystrybucja kalendarza imprez kulturalnych i sportowych w językach migrantów,
- opracowanie mapy dostępnych miejsc rekreacyjnych, kulturalnych na terenie gminy z wypisanymi dniami i godzinami ich działania,
- przekazywanie prawdziwych i aktualnych informacji (media, media społecznościowe) na temat roli migrantów w życiu miasta,

C) Znajomość prawa i zasad społecznych

Wzajemne relacje migrantów/uchodźców ze społecznością goszczącą zależą od jednakowego rozumienia panujących praw, zasad i obyczajów. Warto rozważyć różne działania. O ile formalne przepisy wszyscy mieszkańcy powinni respektować, o tyle różne style życia (ekspresja, sposób korzystania z przestrzeni publicznej, sposób spędzania wolnego czasu) zależą od indywidualnych zwyczajów. Warto z jednej strony zadbać o znajomość prawa i zasad społecznych przez wszystkich, a z drugiej dać przestrzeń/ zachęcić do prezentacji zasobów różnych kultur.

Warto rozważyć następujące działania:

- informowanie migrantów o prawach i obowiązkach osób zamieszkałych na terenie Polski,
- szkolenie osób stykających się w ramach swojej pracy z wymogami w zakresie norm i obyczajów innych, niż w ich ojczystych krajach,
- konsultacje w zakresie rozumienia dokumentów prawnych (umów o pracę, umów najmu),
- pomoc przy wymianie zagranicznego prawo jazdy oraz innych procedur urzędowych.

D) Dobrostan psychiczny i poczucie bezpieczeństwa

Poczucie bezpieczeństwa i zadowolenie z miejsca zamieszkania jest kluczowe dla długofalowych planów związanych z miejscem zamieszkania, podejmowania pracy i inwestowania. Żeby wszyscy mieszkańcy czuli się dobrze w swoich miejscach zamieszkania, warto zadbać o:

- monitoring (aktualizowanie danych) dotyczących liczby osób z doświadczeniem migracji i uchodźstwa zamieszkałych na terenie miasta i gminy,
- realizację warsztatów dla uczniów o współpracy i komunikacji bez przemocy, pracy lub nauki w grupie,
- organizowanie wydarzeń sportowych, kulturalnych i wspólnych podróży jako przestrzeni dla integracji młodzieży z różnych krajów,
- korzystanie z zasobów, jakie daje wielokulturowość w budowaniu wizerunku miasta,
- zapewnienie pomocy psychologicznej w rodzimym języku dla dzieci, które opuściły Ukrainę w trybie wyczerpującej ucieczki oraz innych dzieci tego potrzebujących,
- zapewnienie pomocy psychologicznej w rodzimym języku dla osób żyjących według strategii przetrwania,
- organizacja międzykulturowych wydarzeń społecznych, tj. pikniki, koncerty, festiwale filmowe itp.,
- reagowanie na dezinformację i szerzenie fałszywych informacji, które wynika z niechęci wobec migrantów,
- debaty na forum miasta na temat różnorodności, integracji i roli migrantów w rozwoju lokalnym,
- zapewnienia transportu miejskiego działającego w weekendy i wieczorami.
- wspieranie małej przedsiębiorczości migrantów,
- wprowadzenie do oferty czasu wolnego (kulturalnej, sportowej, gastronomicznej) elementów wywodzących się z kultur innych krajów
- zadbanie o życie duchowe/religijne dla osób innych wyznań/innych języków.

III Co sprzyja rozwojowi współpracy, dobrego sąsiedztwa, bezpieczeństwa i dobrobytu mieszkańców Jarocina?

Międzysektorowa współpraca lokalna, w opinii wielu respondentów, to narzędzie, dzięki któremu wyzwaniem jakim jest obecność tak wielu migrantów i uchodźców na terenie miasta i gminy, może stać się atutem. Z punktu widzenia rozwoju miasta szczególnie cenni są obywatele legalnie pracujący (podatnicy), nabywcy towarów i usług lokalnych, młodzi ludzie wiążący swoją przyszłość z miastem. Aby mogli i chcieli tu zostać, powinni mieć szeroki dostęp do oferty usług miejskich, kultury i edukacji. Znajomość polskiego jest oczywiście pożądana, ale nie zawsze i nie od razu jest osiągalna. Warunki pracy (umowa, płaca, możliwość rozwoju zawodowego) to, obok warunków mieszkaniowych i edukacyjnych (szkoły), najważniejsze czynniki wpływające na więź z miastem i gminą. Z wypowiedzi migrantów wynika, że cenią sobie przestrzeń publiczną miasta i jakość usług. Jednak wielu z nich traktuje Jarocin jako przystanek w podróży.

Warto połączyć siły trzech sektorów, aby wzmocnić chęć pozostania w Jarocinie na długo. Na stałych, nastawionych na rozwój zawodowy pracownikach powinno zależeć pracodawcom, a władzom i instytucjom miejskim – na aktywnych i świadomych obywatelach.

Warto pomyśleć o:

- trójsektorowym gremium doradczym, które monitoruje i projektuje rozwiązania,
- ułatwieniu dostępu do wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych dla migrantów
- organizowanie wydarzeń kulturalnych i sportowych przy współpracy społeczności migranckiej,
- zaproszeniu osób profesjonalnie zajmujących się edukacją kulturową lub sztuką z innych krajów (rezydencje artystyczne), którzy wraz z konkretną społecznością przygotowują wydarzenie kulturalne,
- systemowe zadbanie o integrację w szkołach i przedszkolach, poprzez przygotowanie i wspieranie nauczycieli.

9. Ewaluacja procesu diagnozy

Warto zaplanować badania monitorujące w ramach strategii rozwoju Partnerstwa. Mogą to być na przykład: coroczne ankiety, wywiady z osobami uczestniczącymi w działaniach integrujących, nowelizacja danych, konsultacje społeczne.

Warto przeprowadzić bardziej szczegółowe badania środowiska młodzieżowego/skolnego. Wydaje się, że szkoła jest miejscem, gdzie integracja ma największą szansę na rozwój.

Warto wykonać badania wśród mieszkańców poniżej 25 r.ż. Udział tej grupy w badaniach jest skromny, a ich opinie mogą okazać się odmienne od negatywnie nastawionej (starszej) większości respondentów.

Warto przeprowadzić badania pod kątem potencjału środowisk migranckich: zasobów kulturowych i społecznych, liderów, gotowości do współpracy lokalnej.

Warto wymienić się danymi i wynikami badań w gronie wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się integracją społeczną.

10. Załączniki:

- 1. Ankieta internetowa dla mieszkańców Gminy Jarocin**
- 2. Ankieta dla migrantów;**
- 3. Ankieta dla pracodawców zatrudniających pracowników TCN**
- 4. Ankieta dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowej**
- 5. Wywiady z ekspertami: nauczycielami szkół podstawowych i ponadpodstawowej**
- 6. Wywiady z ekspertami: funkcjonariuszami, urzędnikami**
- 7. Wywiady z rodzicami TNC dzieci szkolnych**
- 8. Wywiady z TCN**
- 9. Krótkie wywiady z seniorami narodowości polskiej**
- 10. Krótkie wywiady kwestionariuszowe z mieszkańcami**

Ankieta dla mieszkańców Gminy Jarocin

Szanowni Mieszkańcy,

Zapraszamy do udziału w krótkiej ankiecie, która pomoże nam lepiej zrozumieć Wasze opinie na temat obecności migrantów w Gminie Jarocin i ich roli w życiu miasta.

Wyniki badania posłużą do opracowania strategii integracji migrantów w ramach projektu „LiBri: biblioteki i lokalne partnerstwa na rzecz integracji i włączenia osób z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w Europie”, Libri.org.pl realizowanego przez Bibliotekę Jarocin we współpracy z Gminą Jarocin.

Ankieta jest anonimowa i zajmie ok. 10 minut.

Jak Pan/Pani postrzega obecność migrantów w Gminie Jarocin?

Bardzo pozytywnie
Pozytywnie
Neutralnie
Negatywnie
Bardzo negatywnie
Nie mam zdania

Jakie korzyści dostrzega Pan/i z obecności migrantów w Pańskiej społeczności?

Urozmaicenie tkanki kulturowej miasta
Zwiększenie ilości osób czynnych zawodowo
Odmłodzenie miasta
Nie widzę żadnych korzyści

Jakie obawy ma Pan/i w związku z obecnością migrantów w Gminie Jarocin?

Zwiększenie konkurencji na rynku pracy
Zmiana tradycyjnych wartości społecznych i kulturowych
Spadek poziomu integracji i zaufania w społeczności miasta
Zwiększenie przestępczości
Nie mam żadnych obaw
Inne:

Jakie działania, Pana/i zdaniem, mogą przyczynić się do lepszego zrozumienia między mieszkańcami a migrantami?

Spotkania integracyjne, np. inicjatywy sąsiedzkie
Lekcje polskiego i na temat polskiej kultury dla migrantów
Wydarzenia kulturalne i artystyczne dotyczące różnych kultur
Informowanie mieszkańców o zakresie wsparcia dla migrantów ze środków publicznych
Nie mam pomysłów
Inne:

Co Pana/i zdaniem należy zrobić, by w Gminie Jarocin żyło się bezpiecznie, ciekawie i dostatnio wszystkim mieszkańcom, niezależnie od narodowości?

pytanie otwarte

Jaki jest Pana/Pani wiek?

18-24

25-34

35-44

45-54

55+

Jak długo mieszka Pan/i w Gminie Jarocin?

Mniej niż 1 rok

1-5 lat

6-10 lat

Ponad 10 lat

Płeć:

Kobieta

Mężczyzna

Inna

Nie chcę podać

Ankieta dla migrantów

Szanowni Państwo,

Zapraszamy do udziału w krótkiej ankiecie, która pomoże nam lepiej zrozumieć Wasze opinie na temat obecności cudzoziemców w Jarocinie i ich roli w życiu miasta. Wyniki badania posłużą do opracowania strategii integracji migrantów w ramach projektu „LiBri: biblioteki i lokalne partnerstwa na rzecz integracji i włączenia osób z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w Europie”, realizowanego przez Bibliotekę Jarocin we współpracy z Miastem Jarocin.

Ankieta jest anonimowa i zajmie ok. 10 minut.

Ankieta w języku: Rosyjski, Ukraiński, Hiszpański

1. Za co lubi Pan/Pani Jarocin?

- Ludzie są mili i gościnni,
- Przyjazna przestrzeń miejska,
- Przyjemne miejsce dla rekreacji i sportu,
- Ciekawa oferta kulturalna,
- Łatwy dostęp do usług społecznych,
- Dobre warunki mieszkaniowe,
- Dobra praca,
- Inne – proszę napisać:
- Mieszkam tu, ale nie lubię tego miasta

2. W jakich sytuacjach komunikacja w języku polskim sprawia Panu/Pani największą trudność? (Można zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi)

- W pracy
- W kontaktach z sąsiadami
- W kontaktach z administracją i urzędami
- W szkołach (jeśli masz dzieci)
- W codziennych rozmowach (np. zakupy, publiczne usługi)
- Inne: [Proszę określić]
- Nie mam takich trudności

3. Jak ocenia Pan/i swoje umiejętności komunikacyjne w języku polskim?

- Bardzo dobre
- Dobre
- Przeciętne
- Słabe
- Bardzo słabe

4. Jakie trudności napotkał Pan/Pani poruszaniu się po polskim systemie administracyjnym? (Można zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi):

- Uzyskanie numeru PESEL
- Sprawy związane ze szkołą
- Rejestracja do lekarza
- Uzyskanie zasiłku
- Uzyskanie zezwolenia na pobyt
- Rejestracja w Urzędzie Pracy
- Wydanie/wymiana prawa jazdy
- Nostryfikacja dyplomów
- Potwierdzenie uprawnień zawodowych
- Wynajem mieszkania
- Inne – proszę napisać jakie
- Nie miałam/łem żadnych trudności

5. Jakie wsparcie prawne lub informacyjne byłoby dla Ciebie najbardziej pomocne?

- Porady prawne
- Informacje o dostępnych usługach społecznych
- Poradnik spraw urzędowych i prawa pracy
- Doradztwo zawodowe
- Pomoc w tłumaczeniu dokumentów
- Programy edukacyjne na temat praw obywatelskich w Polsce
- Inne: [Proszę podać]
- Nie potrzebuję wsparcia

6. Jak oceniasz swoje poczucie bezpieczeństwa w Jarocinie?

- Bardzo bezpiecznie
- Bezpiecznie
- Neutralnie
- Niezbyt bezpiecznie
- Bardzo niebezpiecznie

7. Czy czujesz, że jesteś akceptowany/a przez lokalną społeczność?

- Tak
- Różnie, zależy od sytuacji
- Nie
- Nie zastanawiam się nad tym

8. Jak oceniasz swoją sytuację finansową?

- Bardzo stabilna
- Stabilna
- Przeciętna
- Niestabilna
- Bardzo niestabilna

9. Czy masz dostęp do programów wsparcia socjalnego w gminie Jarocin (np. zasiłki, pomoc mieszkaniowa)?

- Tak
- Nie
- Nie wiem
- Nie potrzebuję takiej pomocy

10. Kraj pochodzenia:

[Otwarte pytanie]

11. Czas zamieszkania w Jarocinie:

- Mniej niż 6 miesięcy
- 6-12 miesięcy
- 1-3 lata
- 4-6 lat
- Ponad 6 lat

12. Wiek:

- 18-24
- 25-34
- 35-44
- 45-54
- 55+

13. Płeć:

- Kobieta
- Mężczyzna
- Inna
- Nie chcę podać

Ankieta dla firm

Szanowni Państwo,

Zapraszamy do udziału w krótkiej ankiecie, która pomoże nam lepiej zrozumieć temat obecności cudzoziemców w Gminie Jarocin.

Wyniki badania posłużą do opracowania strategii integracji migrantów w ramach projektu „LiBri: biblioteki i lokalne partnerstwa na rzecz integracji i włączenia osób z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w Europie”, realizowanego przez Bibliotekę Jarocin we współpracy z Gminą Jarocin.

Ankieta jest anonimowa i zajmie ok. 10 minut.

Stanowisko w firmie:

Kadra kierownicza
Dział HR
Właściciel
Przedstawiciel firmy
Inne:

W jakiej branży działa firma?

Produkcja
Usługi
Handel
Inne:

Czy firma zatrudnia cudzoziemców?

Tak
Nie

Jaka jest liczba cudzoziemskich pracowników w firmie?

1-5
6-10
11-20
Więcej niż 20
Nie zatrudniamy cudzoziemców

Jakie narodowości reprezentują pracownicy cudzoziemscy w firmie?

pytanie otwarte

Jakie są mocne strony cudzoziemskich pracowników w firmie?

Pracowitość
Punktualność
Dokładność
Umiejętność pracy w zespole
Chęć rozwijania kompetencji
Odpowiedzialność
Rzetelność
Inne:.....

Jakie widzą Państwo korzyści z zatrudniania cudzoziemców?

Wzbogacenie zespołu o różnorodne doświadczenia i umiejętności
Zwiększenie efektywności pracy dzięki otwartości na inne kultury pracy
Poprawa wizerunku firmy jako organizacji otwartej na różnorodność
Inne:.....

Jakie trudności napotyka firma w związku z zatrudnianiem cudzoziemców? (Proszę zaznaczyć wszystkie, które mają zastosowanie)

Problemy z komunikacją (bariera językowa)
Trudności z adaptacją do polskich zasad pracy
Kultura pracy różna od polskiej
Problemy z przestrzeganiem Kodeksu Pracy (np. w zakresie ubezpieczeń, godzin pracy)
Brak odpowiednich kwalifikacji
Nie ma żadnych trudności
Inne:.....

Jakie działania wspierające dla pracowników cudzoziemskich wprowadzono w firmie?

Kursy językowe prościej: kursy językowe
Pomoc w adaptacji do polskiego rynku pracy
Spotkania integracyjne
Transport do miejsca pracy
Zakwaterowanie
Brak programów wsparcia dedykowanych dla pracowników cudzoziemskich
Inne:.....

Jakie trudności związane z integracją cudzoziemskich pracowników w zespole pracowniczym występują w firmie?

Trudności w komunikacji między pracownikami

Problemy z akceptacją cudzoziemców przez innych pracowników

Niechęć cudzoziemskich pracowników do budowania relacji z polskimi współpracownikami

Nie zauważyłem/zauważyłam żadnych trudności

Inne:.....

Jakie działania są potrzebne, aby poprawić integrację cudzoziemców w firmie?

Szkolenia z zakresu komunikacji międzykulturowej

Programy mentoringowe (np. przypisanie pracownika polskiego jako mentora)

Kursy języka polskiego

Spotkania integracyjne

Ułatwienie uczestnictwa w wydarzeniach społecznych i kulturalnych

Inne:

Czy istnieje potrzeba organizowania programów wsparcia dla cudzoziemców przez pracodawców lub jednostkę samorządu terytorialnego na poziomie regionalnym?

Tak

Nie

Nie wiem

Ankieta dla uczniów (klasy 7-8 SP i szkoły ponadpodstawowe)

Szanowni Uczniowie,

Zapraszamy do udziału w krótkiej ankiecie, która pomoże nam lepiej zrozumieć Wasze opinie na temat integracji między uczniami różnych narodowości.

Wyniki badania posłużą do opracowania strategii integracji migrantów w ramach projektu „LiBri: biblioteki i lokalne partnerstwa na rzecz integracji i włączenia osób z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w Europie”, Libri.org.pl realizowanego przez Bibliotekę Jarocin we współpracy z Gminą Jarocin.

Ankieta jest anonimowa i zajmie ok. 10 minut.

CZYM JEST INTEGRACJA?

Integrację rozumiemy jako łączenie różnych rzeczy, osób lub grup, tak aby działały razem w sposób harmonijny i współpracowały ze sobą.

Na przykład, gdy w szkole uczniowie różnych narodowości uczą się razem, dzielą się swoimi kulturami i pomagają sobie nawzajem, tworzą zintegrowaną społeczność. W matematyce integracja to proces, który pomaga obliczyć całkowitą wartość lub sumę czegoś, na przykład obliczyć pole powierzchni pod wykresem. Ogólnie chodzi o łączenie i współpracę, aby coś działało lepiej.

W jakiej szkole się uczysz?

Klasy 7-8 szkoła podstawowa

Szkoła ponadpodstawowa

Tvoja narodowość:

pytanie otwarte

Płeć:

Dziewczyna

Chłopak

Inna płeć

Czy w Twojej klasie są uczniowie, którzy pochodzą z innych krajów?

Tak

Jeżeli nie - zakończ ankietę

Jak się dogadujesz z kolegami i koleżankami, którzy pochodzą z innych krajów?

Słabo

1

2

3

4

5

Bardzo dobrze

Czy zdarza Ci się pomagać uczniom z innych krajów w nauce lub w komunikacji?

Tak

Czasami

Nie

Jak zwykle spędzasz swój czas po lekcjach?

Zorganizowane zajęcia pozalekcyjne (np. koła zainteresowań, sport)

Spotkania ze znajomymi

Prace domowe i nauka

Gry komputerowe/konsole

Czytanie

Media społecznościowe

Uprawianie sportu

Słuchanie muzyki

Pomagam w domu

Inne:.....

Jakie formy spędzania zorganizowanego czasu wolnego są dla Ciebie najbardziej atrakcyjne?

Wydarzenia kulturalne (np. koncerty, festiwale)

Wydarzenia sportowe (np. mecze, zawody)

Warsztaty związane z różnymi umiejętnościami, np.: kulinarne, plastyczne, taneczne i inne

Spotkania tematyczne (np. wieczory filmowe, spotkania z ciekawymi ludźmi)

Wycieczki/wyjazdy

Nie lubię uczestniczyć w zorganizowanych wydarzeniach

Inne:.....

W jakich aktywnościach związanych z wielokulturowością chciałbyś uczestniczyć?

Warsztaty o różnych kulturach

Spotkania z przedstawicielami różnych narodowości

Seanse filmowe w obcych językach

Międzynarodowe projekty artystyczne

Wycieczki/wyjazdy w towarzystwie międzynarodowym

Inne:.....

Czy uważasz, że integracja uczniów z różnych krajów jest ważna w Twojej szkole?

Bardzo ważna
Raczej ważna
Niezbyt ważna
Nie wiem

Czy kiedykolwiek doświadczyłeś/aś sytuacji, w której ktoś w Twojej szkole został wykluczony lub poczuł się źle z powodu swojego pochodzenia?

Tak
Nie
Nie wiem

Jakie działania mogłyby pomóc w ograniczeniu/przeciwdziałaniu takich sytuacji w przyszłości? (dot. poprzedniego pytania - wykluczenia/złego traktowania z powodu swojego pochodzenia)

Edukacja na temat różnych kultur
Kampanie antydyskryminacyjne
Zajęcia rozwijające empatię i współpracę
Wyciąganie konsekwencji z zachowań dyskryminacyjnych
Inne:.....

Wywiad pogłębiony z nauczycielami– integracja uczniów pochodzących z innych krajów z uczniami polskimi

Dzień dobry.

Prowadzę badania dotyczące integracji mieszkańców Jarocina z cudzoziemcami zamieszkałymi na terenie Gminy Jarocin. Czy mogę prosić Panią/Pana o wywiad? Zajmie on około 20 minut i jest anonimowy. Nagram Pani/Pana odpowiedzi, żeby potem je zapisać i opracować. Nagrania zostaną tylko do transkrypcji wywiadu i będą dostępne tylko dla mnie, a przechowywane w komputerze do momentu opracowania, potem nagranie zostanie usunięte. Chcę też prosić Panią/Pana o możliwość zacytowania fragmentów wypowiedzi we wnioskach z prowadzonych badań. Oczywiście bez podawania danych umożliwiających identyfikację.

Liczba respondentów:

Respondent A- płeć:, wiek:, narodowość:.....

1.Ilu ma Pan/i uczniów pochodzących z innych krajów w swoich klasach? Z jakich krajów?

2.Co Pan/i lubi w tych uczniach?

3. Jakie wyzwania napotyka Pan/i w pracy z uczniami pochodzącymi z innych krajów? Proszę Pana/ią o sprecyzowanie wyzwań w kontekście różnic językowych i kulturowych.

4. W jaki sposób według Pana/i można je przezwyciężyć?

5. Jak szkoła wspiera integrację uczniów pochodzących z innych krajów z polskimi rówieśnikami, zarówno na poziomie dydaktycznym, jak i społecznym?

6.Jakie kompetencje i szkolenia byłyby przydatne dla Pana/i, aby skutecznie wspierać uczniów z doświadczeniem migracji i promować integrację międzykulturową w klasie?

Wywiady z ekspertami: funkcjonariuszami, urzędnikami

Dzień dobry.

Prowadzę badania dotyczące integracji mieszkańców Jarocina z cudzoziemcami zamieszkałymi na terenie Gminy Jarocin. Czy mogę prosić Panią/Pana o wywiad? Zajmie on około 20 minut i jest anonimowy. Nagram Pani/Pana odpowiedzi, żeby potem je zapisać i opracować. Nagrania zostaną tylko do transkrypcji wywiadu i będą dostępne tylko dla mnie, a przechowywane w komputerze do momentu opracowania, potem nagranie zostanie usunięte. Chcę też prosić Panią/Pana o możliwość zacytowania fragmentów wypowiedzi we wnioskach z prowadzonych badań. Oczywiście bez podawania danych umożliwiających identyfikację.

Liczba respondentów:

Respondent A- płeć:.....wiek:..... narodowość:.....

Jak Pan/i rozumie pojęcie integracja w kontekście migrantów?

Jakie elementy są według Pana/i najważniejsze dla skutecznej integracji migrantów w lokalnej społeczności?

Czy uważa Pan/i, że obecnie integracja w naszym mieście przebiega skutecznie?

Jakie uważa Pan/i konsekwencje może mieć brak skutecznej integracji migrantów dla przyszłości miasta?

Czy obawia się Pan/i, że problemy integracyjne mogą prowadzić do napięć społecznych?

Jak wyobrażają sobie Państwo, Pan/i, nasze miasto za 10-20 lat w kontekście różnorodności kulturowej?

Czy ma Pan/i jakieś dodatkowe uwagi lub przemyślenia na temat migracji i integracji?

Czy są jakieś historie lub doświadczenia związane z tym tematem, którymi chciałaby się Pani z nami podzielić?

**Krótki wywiad kwestionariuszowy rodzicami dzieci
z doświadczeniem migracji:**

- Jak twoje dziecko czuje się w polskiej szkole?
- Jak oceniasz komunikację z nauczycielami i szkołą?
- Jakie trudności napotykają dzieci- obcokrajowcy w szkole?

Wywiady z TCN

1. Proszę opowiedzieć o swoim doświadczeniu związanym z osiedleniem się w Jarocinie.
2. Jakie formy wsparcia ze strony sąsiadów, urzędu, pracodawcy są dla Ciebie najważniejsze?
3. Czy spotkałeś/aś się z sytuacjami, w których poczułeś/aś się niezrozumiany/a lub odrzucony/a?
4. Jakie działania byłyby dla Ciebie najbardziej pomocne, żeby poczuć się bardziej zintegrowanym/a ze społecznością miasta?
5. Co mogłoby poprawić Twoje poczucie bezpieczeństwa w Polsce?
6. Czy czujesz, że masz łatwy dostęp do usług publicznych, takich jak opieka zdrowotna, edukacja, pomoc socjalna? Jeśli nie, to co mogłoby się zmienić?

Krótkie wywiady z seniorami narodowości polskiej

Osoba 1 :

Metryczka:

1. Wiek uczestnika.
 2. Miejsce zamieszkania (miasto/wieś, region).
 3. Czy uczestnik mieszka w tym miejscu od urodzenia? Jeśli nie, skąd pochodzi?
-

I. Doświadczenia związane z migracją

1. Czy w Pana/Pani otoczeniu są osoby, które przyjechały do naszego miasta z innych krajów?
2. Czy miał/a Pan/Pani okazję nawiązać z osobami o innym pochodzeniu? Jakie były te kontakty?
3. Czy zauważył/a Pan/Pani zmiany w społeczności lokalnej związane z napływem migrantów? Jakie?

Krótkie wywiady kwestionariuszowe z mieszkańcami

Płeć: M – mężczyzna, K – kobieta

Wiek: (przybliżony)

Kompetencje kulturowe: (status zawodowy, wykształcenie, okoliczności przeprowadzania wywiadu)

- 1. Jakie korzyści dostrzega Pan/Pani w obecności cudzoziemców w Jarocinie?**
- 2. Jakie wyzwania związane z integracją cudzoziemców w Jarocinie Pan/Pani dostrzega?**
- 3. Jakie działanie na terenie Jarocina pomogłoby zintegrować obcokrajowców z mieszkańcami – Polakami?**

Uzasadnienie

Projekt uchwały dotyczy przyjęcia „Lokalne Strategii Integracji Osób z Doświadczeniem Migracji, w tym Uchodźstwa w Gminie Jarocin na lata 2026–2028”. Strategia stanowi dokument o charakterze kierunkowym, określający działania służące wzmocnieniu integracji społecznej oraz wspieraniu mieszkanki i mieszkańców Gminy Jarocin, w tym migrantek i migrantów oraz osób z doświadczeniem uchodźstwa.

Gmina Jarocin jako jednostka samorządu terytorialnego, zobowiązana jest do realizacji zadań własnych służących zaspokajaniu zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej, zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Wśród tych zadań znajdują się w szczególności sprawy dotyczące pomocy społecznej, polityki prorodzinnej, edukacji publicznej, kultury, ochrony zdrowia, a także działań na rzecz integracji społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu. Przyjęcie lokalnych dokumentów strategicznych pozwala na uporządkowanie, koordynację i rozwijanie tych działań, a także zapewnia spójność długofalowej polityki prowadzonej przez gminę.

Celem Lokalne Strategii Integracji jest wskazanie najważniejszych obszarów działań oraz sposobów ich realizacji, tak aby zapewnić wszystkim mieszkankom i mieszkańcom Gminy Jarocin – niezależnie od ich pochodzenia, języka, narodowości czy doświadczeń migracyjnych – równy dostęp do usług publicznych oraz możliwość pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, kulturalnym i gospodarczym. Dokument podkreśla znaczenie budowania spójności społecznej, przeciwdziałania wykluczeniu, wzmocnienia integracji międzykulturowej oraz tworzenia sprzyjających warunków dla rozwoju potencjału osób mieszkających na terenie gminy.

Przyjęcie Strategii jest zasadne także z punktu widzenia możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Wielu grantodawców, w tym instytucje krajowe i międzynarodowe, wymaga od jednostek samorządu terytorialnego posiadania aktualnych dokumentów strategicznych jako warunku ubiegania się o dofinansowanie działań integracyjnych, edukacyjnych, społecznych i kulturalnych.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej. Zgodnie zaś z art. 18 ust. 2 pkt 6 do wyłącznej kompetencji rady gminy należy uchwalanie programów gospodarczych. W związku z powyższym przyjęcie uchwały należy do wyłącznej kompetencji Rady Miejskiej w Jarocinie.

Wprowadzenie Lokalne Strategii Integracji przyczyni się do wzmocnienia integracji społecznej, zwiększenia efektywności działań podejmowanych na rzecz mieszkanki i mieszkańców Gminy Jarocin oraz zapewni spójny, długofalowy kierunek działań w obszarze polityki społecznej.

Wobec powyższego podjęcie uchwały jest zasadne.